Informatieblad

Priesterbroederschap St. Pius X

nr. 130 december 1997 / januari 1998

I.S.S.N.: 0924-6762

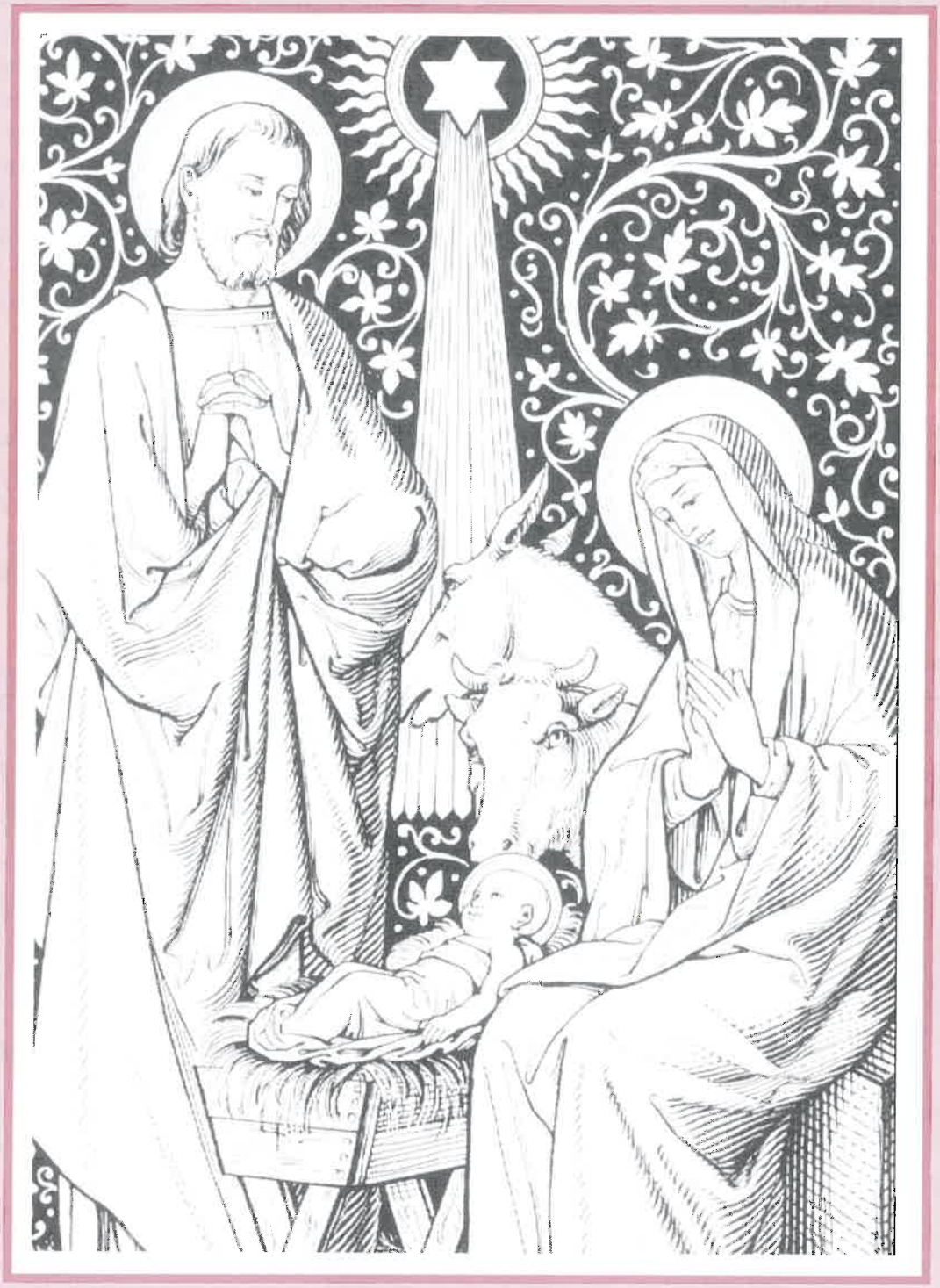

verschijnt
maandelijks
behalve
aug. en jan.

- Antwerpen X -

➪ **Brief aan onze Vrienden en Weldoeners p. 3**

➪ **Jaarprogramma 1998 p. 11**

Kom Heer Jezus, kom!

Informatieblad
• *Het tijdschrift van de hoop*

Uitgeefster:
Priesterbroederschap
St. Pius X

Voor N E D E R L A N D:
Verantwoordelijke Uitgever:
E.H.E. Jacqmin,
Priorij St. Clemens,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.
Voor uw g i f t e n :
giro-rekening 39 90 790
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen
of ABN-Amrobank Nuenen,
rekening 44 53 58 076
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.

Het Informatieblad wordt U op aanvraag ***gratis*** toegezonden.
Uw giften tot ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom:
ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X.
Gebruik daarvoor a.u.b. de hierbij ingesloten acceptgirokaart of overschrijvingsformulier.

Voor B E L G I E:
Verantwoordelijke Uitgever:
E.H. Joseph Verlinden,
Priorij van
het Allerheiligste Sacrament,
Hemelstraat 23,
B-2018 Antwerpen.
Voor uw g i f t e n :
Overschrijvingen aan
Priesterbroederschap H. Pius X,
Hemelstraat 23,
B-2018 Antwerpen
te storten op
bankrekening nr.
KB 406-2060911-59
ofwel
PCR 000-1664609-89.

Geachte Lezers,

Vooreerst wensen wij u een vruchtbare advent en een zalige kersttijd.

Wij willen hiermede ook van ganser harte alle mensen bedanken, die zich dit jaar op de een of andere manier ingezet hebben om ons te helpen in het apostolaat, met woord of daad, geestelijk of materieel. Toegewijde leken geven ons, priesters, vleugels!

De vorige keer spraken we over de aflaten (novembernummer) volgens de regeling van 1967. Het was de opinie van onze stichter mgr. Lefebvre zaliger, dat deze regeling de vorige heeft vervangen; nochtans liet hij in principe de mensen vrij om ook de oude regeling te volgen van vóór 1967. Laten we zonder ophouden zoveel mogelijk aflaten verdienen. En dit niet alleen in november. U hebt toch gelezen dat bijvoorbeeld het bidden van een rozenhoedje in bepaalde omstandigheden, of het lezen van de H. Schrift gedurende een half uur dagelijks, een volle aflaat doet verdienen. Zielen redden uit het vagevuur is grote naastenliefde.

In dit nummer komt onze algemeen overste aan het woord over het gezag in de Kerk en het vermeend schisma van de traditie. Een volgend artikel gaat hier nog verder op in, aangezien ons verweten wordt dat we ongehoorzaam zijn aan het Vaticaan...

We stellen verder ons jaarprogramma voor in vier bladzijden die u kunt uitlichten om apart te bewaren.

Dan volgt het slot van het boek van mgr. Lefebvre zaliger, namelijk het traditionele schema van kardinaal Ottaviani.

Omdat vele van onze gelovigen alléén leven in de wereld willen we iets zeggen over de vierde roeping, die veel te weinig gekend is.

Mocht Jezus in uw harten groeien, tot volle wasdom toe.

pater E. Jacqmin

PRIESTERBROEDERSCHAP ST. PIUS X

Brief aan onze vrienden en weldoeners

NR 53

Beste vrienden en Weldoeners,

In de loop van de maand mei heeft een diocesane bisschop, mgr. Brunner, bisschop van Sion, gemeend twee teksten te moeten publiceren, die hij uit Rome had ontvangen en die de balans opmaakten van de situatie van de Priesterbroederschap Sint Pius X na de bisschopswijdingen van 1988; men spreekt erin over schisma, excommunicatie voor allen, bisschoppen, priesters, gelovigen[1]. Het is passend op te merken, dat intussen de Commissie "Ecclesia Dei" in verschillende antwoorden aan particulieren of zelfs aan bisschoppen, zich ermee tevreden stelt te spreken van "ernstig gevaar voor schisma", wat iets heel anders is[2].

De bisschop van Sion schilderde de twee teksten af als Romeinse documenten, - "Ik heb aan de bevoegde kerkelijke autoriteiten een authentieke stellingname gevraagd" - de een uitgaand van de Congregatie voor de geloofsleer, de andere van de Raad voor de uitleg van de wetgevende teksten.

Omdat er duidelijke vergissingen in waren, hebben wij naar mgr. Brunner geschreven om hem enige nadere gegevens te vragen. Hij antwoordde dat men inderdaad een vergissing gemaakt had wat betreft de datum[3], maar dat het eerste document wel van de Congregatie voor de geloofsleer was en hij gaf ons te verstaan dat de teksten gepubliceerd waren zoals hij ze ontvangen had.

Weldra bleek datde geruchten van die "Romeinse" veroordelingen, enerzijds door de Franse bisschoppen, die in de vorige herfst aan de paus een veroordeling van de Priesterbroederschap gevraagd hadden en die de raad gekregen hadden "zelf een document te schrijven[4]", en anderzijds door de Petrus Broederschap, verspreid waren.

De Petrus Broederschap kopieerde de teksten als zodanig; La documentation catholique voerde een onderscheid in: in de inleidende tekst van mgr. Brunner evenals door zijn titel wordt het eerste document niet meer voorgesteld als komend van de Congregatie voor de geloofsleer, maar van de Congregatie van de bisschoppen, zoals wij het in onze brief opperden. Dit vereist enkele opmerkingen:

1. De twee teksten bevatten geen enkele ondertekening: ze zijn anoniem.

2. Mgr. Brunner zei, dat hij ze op 31 oktober 1996 had ontvangen maar ze pas op 16 maart 1997 had gepubliceerd. In feite bevatten de twee teksten geen enkele datum, niet meer dan een protocollair nummer.

3. Men moet concluderen dat het om eenvoudige aantekeningen gaat, misschien schetsen, een concept, wat de kwaliteit van de tekst, met zijn hiaten en onduidelijkheden schijnt aan te tonen.

4. Het concept is zo ingewikkeld en verward dat ze zelfs niet in staat zijn de afkomst, de schrijver ervan te bepalen zonder stamelen. Om de gelovigen bang te maken is men gedwongen om te zwaaien met anonieme aantekeningen!

5. Maar men baseert zich daarop om heel luid en sterk te schreeuwen dat de Priesterbroederschap schismatiek en geëxcommuniceerd is, termen die in de mond van hun auteurs zowat elke kracht hebben verloren.

6. Welke betekenis moet men geven aan "de excommunicatie", die in zich een buiten de Kerk werpen betekent? Als de Romeinse autoriteiten denken het DOGMA "buiten de Kerk geen heil" te kunnen verlagen tot "zijn oorspronkelijke betekenis, die van de leden van de Kerk tot de trouw aan te sporen[5]", wordt men er toe gebracht te denken dat de excommunicatie hoogstens een soortgelijke waarde kan hebben ... een papiertijger.

Dat de rechtvaardigheid en het recht zo duidelijk met voeten worden getreden in hun meest elementaire grondslagen, dat schijnt op de kerkelijke overheden of de Petrus Broederschap de allerminste indruk te maken. Welke burgerlijke overheid zou ooit een dergelijke vormfout durven maken? Geen enkele. Zo gaat de geloofwaardigheid verloren... We kunnen niet anders dan vaststellen dat het pad van de veroordeling van de Priesterbroederschap nog weer eens gekenmerkt wordt door een grove onrechtvaardigheid van de kant van de kerkelijke overheden. Nihil novi sub sole - niets nieuws onder de zon.

Men maakt ons soms het verwijt, dat we geen verhaal halen bij Rome tegen zulke enormiteiten: verloren moeite, want men zal ons scherp antwoorden *"Prima sedes a nemine judicatur"* - De hoogste zetel wordt door niemand geoordeeld . Causa finita. Niet verwonderlijk dus uit de mond van kardinaal Ratzinger te horen in zijn boek *Le sel de la terre* : "De macht waarover wij beschikken is vandaag de dag werkelijk heel gering[6]."

Wat betreft de inhoud van de documenten:

ze beogen, met een zekere duisterheid, het bestaan tot uiting te brengen

van een schisma, geconcretiseerd door de wijding van de bisschoppen op 30 juni 1988 en bijgevolg de excommunicatie voor al degenen die formeel instemmen met het zogenaamde schisma: bisschoppen, priesters, gelovigen.

Men brengt de afwezigheid van noodzaak tot uitdrukking zonder iets te bewijzen, anders gezegd men komt terug op het eeuwige "gehoorzaamt" zonder ter zake te komen over de wezenlijke vraag:

Waarom heeft mgr. Lefebvre, ondanks ernstige bedreigingen, gemeend te moeten doorgaan? Waarom weigeren wij het bevel dat ons is gegeven, ons aan te passen aan de conciliaire en post-conciliaire hervormingen? Met welk recht beweren wij het RECHT te hebben op zo'n verzet? Waarom is dit verzet niet schismatiek?

Het antwoord ligt in het fundament zelf van het gezag en van de ermee in verband staande gehoorzaamheid:

* In iedere maatschappij vloeit het gezag als noodzakelijk voort uit de natuur van de maatschappij[7] waarin het wordt uitgeoefend als een conditio sine qua non.

* Deze natuur hangt af van het oogmerk, het doel dat de maatschappij van plan is te bereiken. Het doel bepaalt de natuur, de structuur, de middelen van de maatschappij.

* Het Gezag wordt dus begrensd door het doel van de maatschappij, dat het kader, de omvang en de bevoegdheid van het Gezag bepaalt.

Het Gezag heeft als functie de geesten en de wensen te richten naar het doel van de maatschappij (het is zo eenheidsprincipe van de samenleving).

Nooit kan dit menselijk gezag datgene veranderen, waarvan zijzelf afhangt: het doel, en dus ook de structuur, de middelen van de maatschappij (we spreken hier over volmaakte maatschappijen: de burgermaatschappij, de Kerk). "Het recht van de Kerk gezag uit te oefenen over de gelovigen wordt omsloten door de grenzen die de noodzakelijkheid of het nut van het heil der zielen vormt[8]".

Als men zich zou verstouten dat te doen, zou het zijn bevoegdheden overschrijden, dat zou een misbruik van gezag zijn en in dat geval is er geen kwestie meer van ongehoorzaamheid voor de leden, maar wel van weerstand volgens de ernst van het misbruik.

Als het gaat om het pauselijk gezag, het hoogste dat er bestaat op aarde, soeverein en universeel, worden zijn grenzen bepaald niet alleen door zijn doel (de zaligmakende zending van Onze Heer voortzetten), door de geboden van God en van Onze Heer de grondlegger ervan (bijv. "Gaat, onderwijst alle volken" enz.), maar ook door de goddelijke Instelling van de Kerk.

Als dit gezag, geacht de exacte afspiegeling te zijn van Onze Lieve Heer zelf ("Wie u hoort, hoort Mij."), van plan was die grenzen te schenden, zou er een machtsmisbruik zijn en men zou moeten antwoorden, zoals de H. Petrus aan het Sanhedrin: "Men moet eerder gehoorzamen aan God dan aan de mensen."

Welnu, het verwijt dat wij maken aan het Concilie en aan de post-conciliaire hervormingen is juist dat zij willen veranderen:

1) de natuur van de Kerk, enige Bruid van Christus, de Verlosser, enige behoedster van de bovennatuurlijke heilsmiddelen, door het deelhebben aan de weldaden van haar goddelijke Bruidegom, 2) de structuur (door de anonieme en verlammende collegialiteit), 3) haar middelen door een vermindering van de genade (Mis en sacramenten) voor de menselijke activiteiten. Die veranderingen zijn niet een subjectieve voorstelling van onze kant, zij zijn erkend en verklaard door de autoriteiten ter plaatse[9].

Dat is de reden waarom wij niet kunnen gehoorzamen. Wij wijzen het bevel tot afbraak ten gunste van machtsmisbruik af.

Wíj zijn niet veranderd. Heel de Kerk gedurende alle tijden, sinds St. Paulus heeft gewaarschuwd tegen dit soort veranderingen. Het is in naam van de vele eeuwen oude leer van de onfeilbare Kerk dat wij weigeren mee te doen met de zelfvernietiging van de Kerk.

Zolang Rome niet aanvaardt over dit zeer ernstige probleem te onderhandelen, zullen we in een soort vicieuze cirkel blijven, volslagen langs elkaar heen praten.

Men kan nog zoveel alle schrikbeelden van excommunicatie ter sprake brengen als men wil, wij zullen doorgaan luidkeels van onze Moeder de melk van een onvervalste leer te eisen, het geloof zonder besnoeiing, het recht God waardig en zonder theater of folklore te loven en te aanbidden, zoals onze vaders het hebben gedaan, het recht het stevige voedsel van de genade door de niet twijfelachtige sacramenten te ontvangen, en dat van te worden gevoerd en geleid naar de eeuwige weiden en niet in de woestijn van de veranderende vernieuwing, naar het woord van Paulus VI: "Het woord 'vernieuwing' is ons gegeven als een bevel, als een programma[10]".

De Kerk sterft, uiteengereten door de verdeeldheid die men verhult onder het leugenachtige etiket: "Hier is men in vereniging met de paus"; zij wordt vergiftigd door de verderfelijke leerstellingen van de ketterij, "overvloedig verspreid" volgens de woorden van Johannes Paulus II in 1981[11]! Rome zelf verdwaalt in het doolhof van de "theologie van de aardse waarden" in plaats van de duidelijke eisen en belangen van onze Schepper en Verlosser in herinnering te brengen.

Het is tijd dat de tovenaarsleerlingen ophouden met hun ongelukkige experimenten en dat men terugkeert tot de eeuwenoude wijsheid waaraan het de Kerk nooit heeft ontbroken, dat men ons het geloof teruggeeft, de genade, de heiligheid, het priesterschap, de Mis, het pausdom, alle schatten waarbij ons hart van rooms-katholieken rust vindt. Zij zijn de onze, wij hebben er een strikt recht op waarvan geen enkel menselijk gezag ons zal kunnen beroven, zelfs niet het post-conciliaire Rome.

Moge het Onbevlekt Hart van Maria, dat waakt over de Kerk, voor ons deze getrouwheid tot de dood verkrijgen, garantie van het heil: "Alleen wie trouw gebleven is tot het eind zal gered worden."

"De vreugde van de Heer is onze kracht!" Dat Hij zich verwaardige ons te zegenen.

Menzingen, 29 september 1997
Op het feest van de H. Aartsengel Michaël
+ Bernard Fellay
Algemeen Overste

1. "Evangile et mission" nr. 21, 29 mei 1997.
2. Brieven 153/96 van 12 november 1996, 667/89 van 1 december 1196, 90/97 van 21 juni 1997 enz.
3. Wat bereft de datum van het decreet van excommunicatie luidde de tekst "ons decreet van 1 juni 1988".
4. Exaudiat, mei 1997 - (katholiek blad van de Sommestreek").
5.Tekst van de Internationale Commissie van theologie over de kwestie "Extra Ecclesiam nulla salus", nr. 31. La documentation catholique nr. 2157, 6 april 1997, blz. 323.
6. Kardinaal Ratzinger, Le sel de la terre, Flammarion, 1987, blz. 86.
7. Een filosoof, Gredt, kwalificeert het Gezag als noodzakelijke eigenschap (Filosofische term die een kwaliteit aanduidt die noodzakelijk voortvloeit uit het wezen van een zaak, zoals bijv.: lachen is een specifiek kenmerk van de mens.) Joseph Gredt, Elementa Philosphiae, Deel II, Herder, Barcelona, 1961, blz. 459.
8. Kardinaal Ottaviani, Institutiones iuris publici ecclesiastici, Edition polyglotte vaticane, Rome, 1958, p. 177.
9. Mgr. Polge, bisschop van Avignon: "De Kerk van Vaticanum II is nieuw en de H. Geest houdt niet op haar uit de statische toestand te halen". Osservatore Romano van 3 september 1976. (Vgl. Iota Unum, p. 102).
Mgr. Schmitt, bisschop van Metz: "De beschavingsituatie waarin wij leven brengt veranderingen met zich mee niet alleen in ons uiterlijk gedrag, maar in de mening die wij vormen zowel over de schepping als over het heil, gebracht door Jezus-Christus". (Vgl. Iota Unum nr.37, blz. 66; Itineraires nr. 160, blz. 206). Heel het boek van Romano Amerio, Iota Unum, Studie over de varanderingen van de katholieke Kerk in de XXste eeuw, zou men kunnen citeren.
"Als er een conflict is tussen de personen en het geloof, moet het geloof zich voegen" - "Van welke God zijn de sacramenten een teken", Centre Jean Bart, Parijs 1975, blz. 14-15.
"Immers, vooral sinds de panorthodoxe conferenties en het Tweede Vaticaans Concilie, hebben de herontdekking en de herwaardering, zowel door de orthodoxen als door de katholieken, van de Kerk als gemeenschap, de perspectieven en dus de houdingen radicaal gewijzigd". Verklaring van Balamand van 23 juni 1993, art. 13, La documentation catholique, nr. 2077 (1993), blz. 712.
Johannes Paulus II: "Het Tweede Vaticaans Concilie heeft ons een nieuwe zienswijze van de Kerk gegeven, een opener kijk op de universaliteit van het volk Gods". Aan de geestelijkheid van Rome, Osservatore Romano van 8 maart 1991.
10. Osservatore Romano van 3 juli 1974.
11. J.P.II, 6 februari 1981, Osservatore Romano van 8 februari 1981.

Grenzen aan Gehoorzaamheid

Trouw aan de traditie gaat boven gehoorzaamheid aan paus

dr. H.A.J.M. Lamers

Wie is nu katholiek? Zijn dat de mensen die katholiek gedoopt zijn en vervolgens niets meer van geloof en Kerk willen weten? Of zijn dat 'katholieken-op-wielen': bij doopsel, bij huwelijk en bij begrafenis worden zij naar de kerk gereden? Of zijn dat de katholieken die eigen liturgieën maken? Of zijn dat katholieken die trouw aan de traditie zijn?

Volgens de traditie is katholiek wie katholiek is gedoopt, de geloofsleer, moraal geheel belijdt, de sacramenten ontvangt en paus en bisschoppen als leiders erkent. Met een technische term: wie zich houdt aan de 'orthopraxis' (= juiste handelingen).

Omgekeerd: wie niet meer de volle waarheid van de geloofsleer belijdt, weigert te leven volgens de katholieke moraal, breekt met de traditionele liturgie en paus en bisschoppen niet als leiders erkent, is geen katholiek.

Voorbeeld: vóórdat een kind bewust katholiek is, leert het een kruisteken te maken, naar de H. Mis te gaan, te knielen bij gebed, het Onze Vader en Wees Gegroet te bidden. Het kind leert deze tradities van de Kerk: het kind leeft in 'orthopraxis'.

Tijdens de oude H. Mis hief de priester zwijgend bij de consecratie de H. Hostie en de kelk op, de gelovigen waren in stille aanbidding en diepe eerbied. Dit is orthopraxis. Wie breekt met deze levende traditie, breekt met de Kerk. Deze breuk van het loslaten van de orthopraxis, heet 'heteropraxis' (heteropraxis = foute handelingen; geen eerbied voor het Heilige) (Hull, The banished heart; origins of heteropraxis in the Catholic Church. 1996).

Gehoorzaam aan de paus

In de oosterse kerk geldt steeds de oude regel: rechtgelovig is wie trouw is aan de levende traditie van geloof, moraal en liturgie. De oosterse kerken hebben nog steeds de liturgie uit de 4de eeuw in gebruik; er is niet veel aan veranderd in de loop van de eeuwen. Wie immers de liturgie verandert, breekt met de traditie en staat dus buiten de Kerk.

In de 16de eeuw kwam er in de katholieke Kerk van West veel meer nadruk te liggen op een tweede regel: wie gehoorzaam is aan de paus, die behoort tot de katholieke Kerk. Wie de paus erkent als het hoofd van de Kerk en plaatsbekleder van Christus op aarde, die is katholiek. Deze juridische opvatting van gehoorzaamheid heeft echter velen tot het calvinisme gebracht via de clerus: de pastoor werd calvinistisch predikant en

de gehele parochie ging mee, want de gelovigen waren 'gehoorzaamheid' verschuldigd. Door de eis van gehoorzaamheid aan de clerus werden deze gelovigen tot geloofsafval en ketterij gebracht. Alleen katholieken die trouw bleven aan het traditionele geloof tegen alle eisen van gehoorzaamheid in, bleven katholiek.

Hoe is nu precies de regeling van de gehoorzaamheid?

In het kerkelijk wetboek staat: de katholieke gelovige is verplicht tot gehoorzaamheid aan paus en bisschoppen, als paus en bisschoppen deze gehoorzaamheid vragen in volledige trouw aan de levende traditie van liturgie, geloofsleer en moraal.

Omgekeerd geldt ook: een katholiek is pas tot gehoorzaamheid aan paus en bisschoppen verplicht, als dezen trouw zijn aan de levende traditie van liturgie, geloofsleer en moraal.

Op grond van het dogma van de pauselijke onfeilbaarheid, zijn alle herders en gelovigen aan de paus ware gehoorzaamheid verplicht in zaken van geloof en zeden, en in zaken van discipline en leiding over de Kerk, als hij trouw is aan de levende traditie van geloofsleer, moraal en liturgie.

Gehoorzaamheid aan kerkelijke wetten

Prof. dr G. May, hoogleraar kerkelijk recht, zegt (Die alte und neue Messe; die Rechtslage hinsichtlich des Ordo Missae, UVK, 1991, p. 85): 'De opperherder is de opvolger van Petrus, aan wie de macht gegeven is te binden en te ontbinden: 'Al wat gij op aarde zult binden, zal ook in de hemel gebonden zijn, en al wat gij op aarde zult ontbinden, zal ook in de hemel ontbonden zijn.' Aan de bekleder van dit ambt zijn gelovigen, priesters en bisschoppen de grootste eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd, als hij in zaken van geloof, zeden en liturgie zijn leergezag uitoefent in overeenstemming met het traditionele geloofsgoed, de traditionele moraal en de traditionele liturgie van de Kerk. Zoals het dogmatische Eerste Vaticaanse Concilie zegt over de onfeilbaarheid: 'De Heilige Geest werd niet aan de opvolgers van Petrus beloofd om uit Zijn Openbaring een nieuwe leer te verkondigen, maar om met Zijn bijstand de openbaring die door de apostelen is overgeleverd en verder door het geloof is doorgegeven, heilig te bewaren en getrouw uit te leggen' (Pastor aeternus, Eerste Vaticaans Concilie; Denz. 1836). Een paus moet het geloofsgoed ongeschonden en onverkort verkondigen en verklaren (Charles Journet, Théologie de l'Eglise, 1962, p. 174-175). Een paus mag alleen wetten uitvaardigen die de Kerk opbouwen; wetten die schade aan de Kerk toebrengen en zelfs de Kerk afbreken, zijn ongerechtvaardigd en ongeldig.

Nieuwe liturgie: gerechtvaardigde, geldige wet?

Volgens prof. May (p. 109) heeft Paulus VI beslist gewild dat de novus ordo werd ingevoerd; aan de wil van de paus en aan die van de Duitse en Nederlandse bisschoppen om deze liturgie in te voeren kan niet worden getwijfeld. Deze wil hield tevens in, volgens May, dat de zgn. tridentijnse H. Mis moest worden afgeschaft.

De paus handelde echter in strijd met het Tweede Vaticaans Concilie in haar Constitutie over de liturgie (Sacrosanctum Concilium (4): 'In getrouwheid aan de traditie verklaart het heilig concilie tenslotte dat de heilige moeder de Kerk alle wettig erkende ritussen als gelijkberechtigd en als even eerbiedwaardig beschouwt en dat zij voor de toekomst wil, dat deze behouden en in alle opzichten bevorderd worden'.

Kardinaal Stickler vertelt over deze wil van Paulus VI, dat paus Johannes Paulus II een commissie van negen kardinalen instelde om twee vragen uit te zoeken:

- Heeft paus Paulus VI de tridentijnse H. Mis verboden?
- Kan een bisschop een priester verbieden het tridentijnse H. Misoffer op te dragen?

Op de eerste vraag zeiden acht kardinalen: 'Nee, Paulus VI heeft de tridentijnse H. Mis niet verboden. Hij heeft alleen gezegd, dat hij wilde dat de nieuwe Mis werd gelezen'.

Op de tweede vraag antwoordden alle negen kardinalen: 'dat geen enkele bisschop een katholiek priester mag verbieden de tridentijnse H. Mis op te dragen'. (Sanctum Sacrificium, Una Voce Brochure VIII, 1995, p. 11). En voegt kardinaal Stickler eraan toe: 'Ik weet dit zeker, want ik was zelf één van deze kardinalen' (The Latin Mass, 5 mei 1995).

Prof. May schrijft (p. 84-89): 'Iedere katholiek is aan een gerechtvaardigde wet van de kerkelijke overheid gehoorzaamheid verplicht. Een wet is gerechtvaardigd, als zij - naast andere criteria - het algemeen welzijn bevordert. Liturgische wetten bevorderen het algemeen welzijn, als zij de eredienst zo regelen, dat de deelnemers eraan tot een zo volmaakt mogelijke verheerlijking van God in eredienst en leven worden gebracht. Dit doel veronderstelt, dat de eredienst mensen aantrekt en verheft, hun geloof

...Diegenen die dit missaal van Paulus VI afwijzen houden zich wel degelijk aan een liturgische orde, namelijk aan die van het missaal van de H. Pius V. Zij blijven trouw aan de traditionele kerkelijke orde...

voedt en bevestigt, hun streven naar godsverbondenheid en voortreffelijkheid in de eer aan God bevordert, hun ijver in de Gods- en naastenliefde aanspoort en hun offerbereidheid aanmoedigt.

Wetten en teksten over het eucharistisch offersacrament moeten de volle geloofswaarheid zo volledig en duidelijk mogelijk uitdrukken en de gelovigen tot eerbiedig meevieren van het offer brengen en tot een eerbiedige communie voeren.

Een wet is ongerechtvaardigd, als zij - naast andere voorwaarden - schade toebrengt aan het algemeen welzijn. Een ongerechtvaardigde wet is juridisch ongeldig en verplicht de ondergeschikten niet. Dezen mogen haar buiten beschouwing laten. Een ongerechtvaardigde wet moet zelfs buiten beschouwing blijven, wanneer het volgen ervan schadelijke gevolgen heeft,

Een ongerechtvaardigde wet mag ondanks haar juridische ongeldigheid gevolg worden, als daarin geen overtreding van de zedelijke plichten ligt. Een ongerechtvaardigde wet moet gevolgd worden, als nadere hogere waarden op het spel staan.

De volmacht van een paus om een nieuwe ritus van de H. Mis in de Latijnse Kerk te maken, staat buiten kwestie. Natuurlijk heeft deze volmacht haar grenzen. Deze grenzen zijn het goddelijke recht. Het goddelijke recht verbiedt de paus op de eerste plaats om het geloof der Kerk te veranderen; het verbiedt hem echter ook om liturgische veranderingen voor te schrijven die de Kerk niet van nutte, maar schadelijk zijn. Want de pauselijke volmacht is hem gegeven om op te bouwen, niet om af te breken. Wanneer blijkt, dat de liturgische veranderingen in de ritus van de H. Mis door paus Paulus VI, vergeleken met de vorige toestand, een verslechtering betekenen en onbetwijfelbare gevaren voor het geloof, de vroomheid en het zedelijke leven van de katholieken inhouden, dan zijn daarmee de grenzen van de pauselijke volmacht overschreden. Deze volmacht van Christus aan de paus houdt in om te binden en te ontbinden: deze volmacht is misbruikt 'met verschrikkelijke gevolgen', aldus prof. May. May vervolgt: 'Het staat vast, dat de novus ordo van Paulus VI niet voldoet aan de eisen die aan de vaste gebeden in de H. Mis moeten worden gesteld; dat deze novus ordo gevaren van een ongehoorde omvang oproept; dat deze novus ordo, kortom, het algemeen welzijn van de Kerk niet dient, maar schade aanricht. Hieruit volgt, dat de wet die deze novus ordo invoerde, een ongerechtvaardigde wet was. Deze wet bezit uit zichzelf geen juridische geldigheid. De priesters en gelovigen mogen de wet die het gebruik van de novus ordo van Paulus VI voorschrijft, buiten beschouwing laten'.

Bezwaren tegen ongehoorzaamheid

Prof. May als hoogleraar in het kerkelijk recht geeft wel bezwaren aan tegen ongehoorzaamheid aan de paus. Op p. 86 gaat hij in op deze bezwaren:

'Er zijn twee bezwaren tegen deze conclusie.

Het eerste is, dat de weigering om het missaal van Paulus VI te gebruiken, de liturgische orde in de Kerk zou verstoren.

Antwoord: er is geen enkele liturgische orde meer in de Kerk sinds dit missaal van Paulus VI is ingevoerd. Er kan dus niet van een orde gesproken worden.

Antwoord: op de tweede plaats houden diegenen die dit missaal van Paulus VI afwijzen zich wel degelijk aan een liturgische orde, namelijk aan die van het missaal van de H. Pius V. Zij blijven trouw aan de traditionele kerkelijke orde.

Een tweede bezwaar is, dat diegenen die het missaal van Paulus VI afwijzen, ongehoorzaam zouden zijn aan de paus.

Antwoord: op de eerste plaats gehoorzamen deze katholieken wel degelijk aan een paus, namelijk aan paus Pius V, die bovendien een groot heilige was. Zeer vele pausen en talloze bisschoppen in de geschiedenis van de Kerk hebben de oude liturgie vanuit de allereerste tijden van de Kerk overgedragen, overgenomen, en tot heiliging van de gelovigen aangemoedigd. Als vele pausen in het verleden onderdelen van deze liturgie hebben veranderd, dan valt het niet in te zien waarom een regerende paus niet met veranderingen had kunnen volstaan. Waarom moest deze paus deze liturgie afschaffen?

Antwoord: op de tweede plaats geven de voorstanders van dit nieuwe missaal zichzelf aan kritiek bloot, omdat de vernietiging van de liturgie hun nog niet ver genoeg gaat. Het valt niet te begrijpen, waarom deze nieuwlichters eindeloos kunnen voortgaan in de vernietiging van de liturgie, terwijl kritiek op hun vernietigingsdrang niet mag. Wat nu de ongehoorzaamheid aan de paus betreft: een ongerechtvaardigde wet die dus juridisch ongeldig is, kan niet overtreden worden. May besluit: 'Het lijdt geen enkele twijfel, dat in de geschiedenis van de Kerk geen enkele paus ooit aan de traditie van de Kerk en aan de traditionele gewoonten en liturgie zo'n grootscheepse vernietiging heeft aangericht als paus Paulus VI. De enige vergelijkbare revolutie was die van de protestantse hervorming'.

Zo gebeurde het in Milaan, onder de pausen Nicolaas II, Gregorius VII en Eugenius IV die probeerden de Romeinse liturgie op te leggen aan het volk van Milaan, dat uiteindelijk de Ambrosiaanse liturgie definitief werd aangehouden. De Milanezen grepen immers de wapens om hun traditionele Ambrosiaanse liturgie te verdedigen en zij zegevierden. In 1570 gaf paus Pius V een decreet uit, dat elke ritus die langer dan 200 jaar bestond, moest blijven bestaan (zoals de Mozarabische, de Dominicaanse en de Karmelitaanse ritus) .

De feiten: schadelijke conciliaire wetten

Prof. dr G. May schrijft: 'De novus ordo van Paulus VI is dogmatisch vergeleken met de tridentijnse liturgie van de H. Paus Pius V een zodanige teruggang, dat het geloof en de vroomheid van het katholieke volk aanzienlijk erdoor wordt geschaad, ja zelfs in gevaar wordt gebracht en enorme pastorale schade aanricht'. May gaat verder (p.99): 'Alleen aan de progressieve kliek is een vrijheid van narren en clowns toegestaan'. De Nederlandse kardinaal Simonis maakte zelfs de novus ordo tot een kermisattractie, op zondag 13 juli 1997. Hij haalde er zelfs het NOS-journaal mee. Een ingezonden brief in het Eindhovens Dagblad zei erover: 'Op zondag 13 juli heeft kardinaal Simonis een plechtige eucharistie gevierd in een kermistent te midden van botsautootjes. De Priesterbroederschap St. Pius X laakt dit gedrag van kardinaal Simonis. Hij heeft het H. Misoffer opgedragen in een onwaardige omgeving. Het H. Kruisoffer van Christus heeft hij misbruikt en gemaakt tot een kermisattractie zoals botsautootjes. Het nieuwe Kerkelijk Wetboek van 1983

zegt: "Wie het H. Sacrament onteert, is automatisch geëxcommuniceerd". De apostel Paulus stond op de markt van Korinthe om er het geloof te verkondigen. Maar hij droeg daar niet het H. Misoffer op. Dat deed hij in de beslotenheid van een zaal, temidden van gelovige katholieken die daar samenkwamen in stille aanbidding en diepe eerbied voor de tegenwoordigstelling van het H. Kruisoffer van Christus. Kardinaal Simonis heeft deze eerbied en aanbidding blijkbaar de rug toegekeerd'.

May gaat verder (p. 87): 'De liturgische orde van de conciliaire Kerk is een bijna complete anarchie, een chaos. De zogenaamde liturgiehervorming in het algemeen en in talloze gevallen is een vrucht van ongehoorzaamheid. Het meeste wat nu de wetten van paus en bisschoppenconferenties afkondigen, is eerst eigenmachtig en onwettig ingevoerd door geestelijken en zelfs door bisschoppen: handcommunie, misdienettes, zgn. lezingen, liturgische 'kleding', 'speciale' diensten, intercelebraties en intercommunie met protestanten. Hierbij komt nog, dat vele van deze liturgische veranderingen komen van lieden die het katholieke geloof allang verlaten hebben en op protestanten lijken', aldus May.

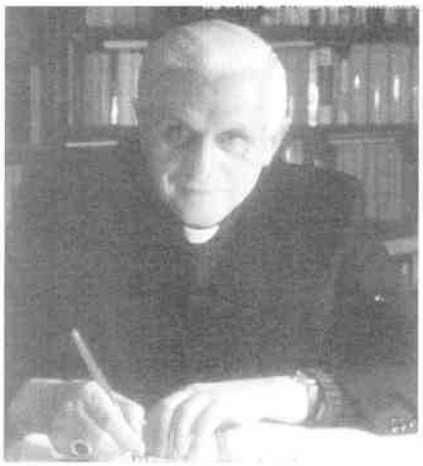

Kardinaal Ratzinger

Kardinaal Ratzinger geeft in het eerste deel van zijn biografie 'La mia vita; Ricordi 1927-1977' zeer zware kritiek op de liturgiehervorming van Paulus VI: 'Ik ben ervan overtuigd, dat de kerkelijke crisis waarin we ons nu bevinden, voor een groot deel voortkomt uit de ineenstorting van de liturgie. Ik was verbijsterd over de minachting voor het oude missaal, temeer omdat zo'n ontwikkeling nog nooit in de geschiedenis van de liturgie is voorgekomen. De indruk werd gewekt, dat dit heel normaal was. De consequenties van deze breuk in de liturgiegeschiedenis kon alleen maar tragisch zijn. De oude structuur werd uit elkaar gehaald en stukken werden gebruikt om een nieuwe te maken. Zo ontstond de indruk dat liturgie 'gemaakt' kon worden, dat liturgie van onze beslissingen afhangt, dat zij niet iets is wat aan ons voorafgaat, wat ons geschonken is. Dit had allemaal uiterst schadelijke gevolgen'.

De Vaticaanse Congregatie voor de Eredienst en de bisschoppenconferenties hebben niets meer over de liturgische woekeringen te zeggen, sterker: ze doen er zelf driftig aan mee.

Conciliaire oecumene als reden

Wat dreef paus Paulus VI ertoe om met de levende traditie te breken, ondanks waarschuwingen van prominente kardinalen als Ottaviani en Oddi, ondanks waarschuwingen van 183 bisschoppen waaronder aartsbisschop mgr Lefebvre? (Ottaviani en Oddi, Kort Kritisch onderzoek van de nieuwe 'ordo missae', Una Voce Analecta, 1980; Bonneterre, Die liturgische Bewegung, 1981, p. 145-1466; Cekada, De problemen met de gebeden van de moderne mis, Una Voce Analecta, 1994).

Deze bisschoppen en kardinalen waarschuwden Paulus VI, omdat de nieuwe liturgie niet meer de volle waarheid van het geloof van de Kerk beleed; het traditionele depositum fidei werd in de nieuwe liturgie gekort en onvolledig doorgegeven. De nieuwe liturgie van Paulus VI gaf niet meer de diepe eerbied aan de werkelijke tegenwoordigheid van Christus in het H. Sacrament; er is geen enkele eerbied meer.

Volgens het kerkelijk wetboek is een paus wel bevoegd een nieuwe ritus, een nieuwe liturgie en nieuwe gebeden in te voeren; hij is volgens het dogma van de onfeilbaarheid niet gerechtigd een nieuw geloof te verkondigen; hij is zelfs verplicht het geloofsgoed onverkort en volledig door te geven; een paus is niet gerechtigd een schadelijke wet uit te vaardigen, schadelijk voor de volle waarheid van de Kerk en voor de orthopraxis. Ook de oosters-orthodoxe patriarch Athenagoras waarschuwde Paulus VI ernstig voor de breuk met een eeuwenoude liturgie vanaf de vierde eeuw.

De Franse vriend van Paulus VI, Jean Guitton, verklaarde, dat de paus de breuk met de levende traditie toch wilde vanwege de oecumene. Deze paus dacht, volgens Guitton, vooral aan oecumene met de (vrijzinnige) protestanten van calvinistische huize, zoals die van Taizé (Bonneterre, Die liturgische Bewegung, 1981, bijlage II Ein aufschlussreiches Dokument: die Gottesdienstordnung von Taizé 1959; Orden van Dienst en Heidelbergse catechismus voor gebruik in de erediensten van de Gereformeerde Kerken in Nederland).

Juridisch principe: geoorloofde ongehoorzaamheid

Prof. May gaat verder: 'Ongehoorzaamheid aan een ongeldige wet is onmogelijk. Hiervoor kan verwezen worden naar het kerkelijk recht op verzet: het is geen ongehoorzaamheid om een schadelijke wet buiten beschouwing te laten. Deze 'ongehoorzaamheid' is eerder gehoorzaamheid aan de Heer van de Kerk. Nog steeds geldt de regel, dat men in noodgevallen meer aan God dan aan de mensen moet gehoorzamen. Vooral velen die zich nauw verbonden voelen aan de Kerk, keren zich tegen de liturgiehervorming. Zij hebben er geen vrede mee, dat de liturgie wordt mismaakt en vernietigd. Wij zijn allen medeverantwoordelijk voor de Kerk, voor haar wel en wee, voor het geloof, zijn behoud en bevestiging. Wie zich inzet voor de H. Mis van de H. Paus Pius V, zet zich in voor het onvervalste katholieke geloof. Wie de H. Mis van de H. Pius V celebreert, redt het katholieke geloof', aldus de hoogleraar kerkelijk recht, prof. dr G. May.

M. Davies (Apologia pro Marcel Lefebvre, deel 1, app. 1 en 2) geeft bewijzen hoe hoge prelaten hun positie kunnen misbruiken: 'Volgens katholieke theologen en rechtsgeleerden kan een prelaat zijn positie misbruiken, zoals om ongerechtvaardigde wetten op te leggen of te falen om het geloof te verdedigen of om het ware geloof onverkort te verkondigen of om te zwijgen bij een ketterij of zelf een ketterij te verkondigen'.

St. Thomas legt uit, dat een gerechtvaardigde wet moet beantwoorden aan de eisen van redelijkheid en een heilzaam effect moet hebben op degenen

De H. Robertus Bellarminus:
'Als een paus door zijn bevelen en zijn daden de Kerk vernietigt, kan men weerstand bieden en de uitvoering van zijn bevelen verhinderen'.

voor wie de wet is bedoeld. Geen enkele wet is geldig, als deze duidelijk schadelijk is, onmogelijk of onverstandig. St. Thomas haalt hiervoor de Handelingen aan (5, 29): "Wij moeten eerder God gehoorzamen dan de mensen'. St. Thomas zegt: 'Niet alleen zondigt de prelaat die een dergelijke wet uitvaardigt, maar ook een gelovige die aan een dergelijke wet gehoorzaamt, zondigt tegen een goddelijk gebod.' St. Thomas betoogt: 'Soms zijn de zaken die een overste beveelt, tegen God. Daarom moeten oversten niet in alles worden gehoorzaamd'.

De grote theoloog Bellarminus zegt erover: 'Als een paus door zijn bevelen en zijn daden de Kerk vernietigt, kan men weerstand bieden en de uitvoering van zijn bevelen verhinderen'.

Kortom: gelovigen moeten de wettige overheid gehoorzamen, maar zij hebben de plicht om aan schadelijke wetten weerstand te bieden en pertinent te weigeren deze te volgen. Als de herder de wolf wordt, moet de kudde zichzelf verdedigen. Vele katholieken kennen deze leer en zij zouden ook zo moeten handelen tegen priesters en zelfs tegen bisschoppen. Maar zij maken een uitzondering voor de bisschop van Rome, de paus. Hoe oprecht deze katholieken ook zijn, zij kennen de theologie van de Kerk en de geschiedenis van de Kerk erg slecht. (Davies, Apologia pro Marcel Lefebvre, appendix II, deel 2.)

Pausen: een terugblik in de geschiedenis

De Pius-pausen die de laatste eeuwen hebben geregeerd, waren pausen van uitzonderlijk hoog gehalte en heiligheid. Dat is niet altijd zo in de Kerk geweest; meestal was het anders (Stenglein, Die Päpste von 2000 Jahren). Dit maakt ook iets helder over gehoorzaamheid om de novus ordo van Paulus VI te volgen.

De eerste paus, de H. Apostel Petrus, verloochende de Heer bij Zijn lijdensweg. Nog nooit heeft een andere paus dit gedaan, hoe ketters, afvallig en misdadig hij ook was. Alleen deze eerste paus heeft de Heer verloochend. Vervolgens schaamde Petrus zich voor christenen uit het jodendom zodat hij weigerde te eten met christenen uit het heidendom. Zijn ondergeschikte, de H. Paulus, viel deze paus daarover heftig aan en beschuldigde hem. En Petrus bekende schuld en bekeerde zich. St. Thomas zegt erover: 'Als het geloof in gevaar is, dan moet iedere gelovige de prelaat beschuldigen, zelfs in het openbaar'. St. Augustinus zegt erover: 'St. Petrus gaf zelf een voorbeeld voor deze regel, dat ieder die van het ware geloof afdwaalt niet moet geloven dat niemand hem tot de orde kan roepen, ook al is die ander een onderdaan of ondergeschikte'.

Liberius (352-359) zat meteen in de Ariaanse ketterij die ontkende dat de Zoon één in wezen (homo-ousios) is met de Vader; de ketterij beleed 'gelijk van wezen' (homoi-ousios). Hij vroeg aan keizer Constantius om aartsbisschop Athanasius te steunen. Deze Ariaansketterse keizer riep de Franse bisschoppen bijeen in Arles in 353-354, die Athanasius veroordeelden. De keizer dwong de pauselijke afgevaardigden de excommunicatie van Athanasius te ondertekenen. Paus Liberius drong vervolgens bij de keizer aan op een nieuw concilie, nu te Milaan in 355: weer werd Athanasius veroordeeld. De ketterse keizer beval weer de pauselijke afgevaardigden het excommunicatie-bevel tegen Athanasius te ondertekenen en de excommunicatie van de ketter Arius op te heffen. Nu weigerde paus Liberius het eerherstel van de ketter Arius en de excommunicatie van Athanasius te erkennen. Keizer Constantius verbande de paus naar Thracië (355) waar hij twee jaar verbleef. De keizer riep daarop een Romeinse diaken, Felix, tot paus uit. Het volk weigerde deze paus te erkennen. De keizer gebruikte dreigementen, vleierij en beloften om paus Liberius over te halen. Toen volgde de val van deze paus: hij ondertekende de veroordeling en excommunicatie van Athanasius en ondertekende een geloofsbelijdenis waarin de term homo-ousios - één in wezen met de Vader - was weggelaten. Liberius kwam tot deze val omdat hij de volle waarheid van het katholieke geloof geen recht deed. Deze val van paus Liberius heeft niets te maken met de pauselijke onfeilbaarheid, maar meer met de menselijke zwakte van een paus. (Davies, Apologia pro Marcel Lefebvre, app. 1).

Paus Honorius I schreef brieven die als een ketterij kunnen worden uitgelegd: hij verdedigde niet duidelijk en ondubbelzinnig de volheid van het ware geloof. Een concilie van 680 veroordeelde de paus wegens ketterij samen met patriarch Sergius; deze excommunicaties werden door de opvolgende paus Leo II en zijn opvolgers bevestigd.

Paus Johannes XII (955-964) was een schandaal voor de Kerk: hij gedroeg zich als een leek, hield van de jacht, had een afschuw van kerkelijke ceremonies. Hij verkondigde een ketterij: de zielen werden alleen bij het algemeen oordeel geoordeeld en niet direct na de dood in het bijzonder oordeel. Keizer Otto I liet deze paus wegens zijn onmogelijke, liederlijke en politieke gedrag afzetten; hij vluchtte met kerkgeld in 963. Deze paus gaf zijn ketterij toe en deed afstand van de troon. Hij stierf zonder de laatste sacramenten op 14 mei 964. Deze paus was een dieptepunt in de pausgeschiedenis van de 'ijzeren eeuw'.

Conclusie: er zijn pausen geweest die volslagen ongeschikt, onbekwaam waren voor hun taak als paus. Er waren immorele mannen, misdadigers, ketters onder. Sommigen brachten de Kerk grote schade toe. Kortom: niet iedere paus deugt; niet iedere beslissing van een paus is onfeilbaar. Zelfs pausen kunnen met hun wetten en voorschriften grote schade aan de Kerk toebrengen: een gelovige is dan in geweten verplicht ongehoorzaam te zijn. Zowel de paus die een schadelijke wet uitgeeft zondigt; een gelovige die een schadelijke wet opvolgt, en daardoor ook schade aan de Kerk toebrengt, zondigt eveneens.

De H. Augustinus: 'St. Petrus gaf zelf een voorbeeld voor deze regel, dat ieder die van het ware geloof afdwaalt niet moet geloven dat niemand hem tot de orde kan roepen, ook al is die ander een onderdaan of ondergeschikte'.

Onrecht aan traditiegetrouwe katholieken

May (p. 92) gaat uitvoerig in op het onrecht dat wordt aangedaan aan katholieken die zich verzetten tegen de liturgische chaos en vernietiging van de eredienst door de novus ordo van Paulus VI.

Prof. May zegt: 'De kerkelijke autoriteiten gebruiken hun macht nu alleen nog maar om de oude liturgie te verbieden en met alle mogelijke middelen te verhinderen; zij schuwen daar geen enkel middel toe: van suspensie a divinis tot excommunicatie toe. Hierdoor zondigt de kerkelijke overheid in zeer zware mate tegen de gerechtigheid en rechtvaardigheid en tegen de gelijkheid voor de wet: immers, de vernietigers van de liturgie worden vrij gelaten, zelfs aangemoedigd. Door zo te handelen, maakt de kerkelijke overheid zich tot partij van de liturgievernietigers. Daarmee behoort de kerkelijke overheid zelf tot de vernietigers van de liturgie, tot de rebellen die het katholieke geloof en de zielzorg schade toebrengen. De officiële liturgiehervorming is schadelijk, en het eigenmachtige doordrammen door de rebellen is ook schadelijk.'

May is niet mals in zijn kritiek op de hoogste bestuurders van de Kerk. Hij vaart nog verder uit (p. 93): 'De vervolging van de katholieken die trouw blijven aan de traditionele liturgie van de heilige paus Pius V, moeten uit de onzekerheid komen: de liturgische vernieuwers en rebellen weten of vermoeden minstens dat hun werk mislukt is. Ze weten of vermoeden, dat de novus ordo van Paulus VI het nergens kan opnemen tegen het missaal van paus Pius V. Daarom durven ze de concurrentie om het vrije spel van keuzevrijheid voor de liturgie niet aan. Bij zo'n vrijheid voor de eerbiedwaardige oude liturgie zouden gelovige, vrome en intelligente gelovigen in groten getale, in grote meerderheid zelfs, kiezen voor de zgn. tridentijnse liturgie. Maar dat moet tegen elke prijs worden verhinderd. Daarom worden alle mogelijke middelen van propaganda, druk, terreur, excommunicatie gebruikt om elke herinnering van het H. Misoffer volgens het missaal van paus Pius V te vernietigen. De hele progressieve kliek heeft vanaf het begin getoond zijn zin door te zetten als een totalitaire partij, met de middelen van dictatuur'.

Besluit: een schisma?

In de Angelsaksische landen is over de onvoorstelbare schade van de novus ordo van Paulus VI een studie verschenen die groot opzien heeft gebaard. Het boek is geschreven door Geoffrey Hull en heeft als titel: The banished heart; origins of heteropraxis in the Catholic Church. Deze Australische geleerde trekt de volgende schokkende conclusie: 'Het huidige feitelijke schisma is niet het schisma van de traditionalisten voor wie het onmogelijk wordt gemaakt verbonden te zijn met een paus die aanhanger is van de nieuwe liturgie en een nieuwe geloofsbeleving (heteropraxis), en met een soortgelijke hiërarchie. Nee, het is een schisma van de meerderheid van de clerus en van de leken, aan wie geen ongehoorzaamheid aan de paus te verwijten is, maar die niet alleen een nieuwe liturgie en een nieuwe geloofsbeleving erop na houden (heteropraxis), maar die werkelijke en zelfs formele ketters zijn. De feitelijk gehoorzame gelovigen hechten meer waarde aan een zichtbare eenheid dan aan hechte trouw aan de traditie. In de huidige situatie moet aan trouw aan de traditionele liturgie de voorrang worden gegeven boven de gehoorzaamheid aan de paus', aldus Hull.

Hull vervolgt zijn conclusie: 'De hervorming van Paulus VI is een legalistische en arrogante klerikale opstand geweest tegen de liturgische traditie van de rooms-katholieke Kerk'. De liturgiemisvorming van Paulus VI heeft de gehele Kerk in een schisma gebracht, uitgezonderd de traditie-getrouwe katholieken, aldus Hull.

De grote aanhanger van de moderne theologie, Yves Congar, schrijft over de strijd tussen paus Paulus VI en mgr Lefebvre. Congar is een verbeten tegenstander van mgr Lefebvre en van alle traditie-getrouwe katholieken. Toch schrijft hij: 'Een schisma houdt in dat het bestaan van een wettige autoriteit in de Kerk wordt ontkend'. 'Maar', gaat Congar verder, 'een weigering om een beslissing van een wettig overste in een speciaal geval na te volgen, is geen schisma maar ongehoorzaamheid. Een katholiek die zondags niet naar de H. Mis gaat, is niet schismatiek, maar ongehoorzaam. Een ongehoorzaamheid aan een onwettig bevel, een weigering zich te onderwerpen aan misbruik van macht, kan zelfs verdienstelijk zijn. Zelfs: het is zondig een schadelijke wet of een schadelijk bevel op te volgen: zowel de overste als de onderdaan zondigen dan', aldus de modernist Congar.

'Zo kan een paus schismatiek zijn, als hij breekt met de traditie, vooral bij de eredienst', zeggen de theologen de Torquemada (1489), Domenico van Valencia, Suarez en Bellarminus: 'De paus kan zichzelf door eigengereidheid afscheiden van het geheel van de Kerk en van het college van priesters, als hij niet handhaaft wat de gehele Kerk door apostolische traditie heeft gehandhaafd en door niet te handhaven wat algemeen door algemene concilies of door de apostolische zetel is gehandhaafd. Dit geldt vooral voor de goddelijke eredienst, als hij niet wenst te handhaven wat de algemene liturgie van de Kerk aangaat.'

De beroemde theoloog Suarez schrijft: 'De paus kan schismatiek zijn,als hij geen eenheid met en geen band wil met de gehele Kerk, zoals het behoort; als hij probeert de hele Kerk te excommuniceren of als hij alle kerkelijke ceremonies vernietigt die bevestigd zijn door apostolische traditie'.

Priorij St. Clemens

Priesterbroederschap St. Pius X

H. Clemens, paus en martelaar

Jaarprogramma

1998

JAARKALENDER ACTIVITEITEN 1998.

JANUARI		
zaterdag	10	Bijeenkomst Derde Orde
vrij. t/m zon.	30 t/m 1 febr.	Jongerenweekend in Antwerpen
FEBRUARI		
zondag	1	Familie- en Kruisvaardersdag in Den Haag
ma. t/m zat.	23 t/m 28	Retraite voor heren (H. Ignatius)
zaterdag	28	Recollectiedag
MAART		
zaterdag	14	Bijeenkomst Derde Orde
ma. t/m zat.	16 t/m 21	Retraite dames (H. Ignatius)
ma. t/m zat.	23 t/m 28	Mariale retraite heren
donderdag	26	Aanbiddingsdag in Gerwen
APRIL		
vrij. t/m zon.	17 t/m 19	Jongerenweekend in Den Haag
zaterdag	18	Recollectiedag
zondag	26	Familie- en Kruisvaardersdag in Gerwen
MEI		
zaterdag	9	Bijeenkomst Derde Orde
zat. t/m ma.	30 t/m 1 juni	Bedevaart Chartres-Parijs
JUNI		
zondag	7	Familie- en Kruisvaardersdag in Den Haag
zondag	14	Sacramentsprocessie
zaterdag	20	Recollectiedag
zaterdag	27	Priesterwijdingen in Zaitzkofen
JULI		
		E.K. kampen (jongenskamp en meisjeskamp)
zaterdag	11	Bedevaart Derde Orde naar Brielle
ma. t/m zat.	13 t/m 18	Retraite voor dames (H. Ignatius)
ma. t/m zat.	20 t/m 25	Retraite voor heren (H. Ignatius)
AUGUSTUS		
		Jongerenkamp
zaterdag	8	Recollectiedag
SEPTEMBER		
zondag	6	Familie- en Kruisvaardersdag in Den Haag
zaterdag	19	Aanbiddingsdag in Gerwen
vrij. t/m zon.	25 t/m 27	Jongerenweekend in Antwerpen
zaterdag	26	Bijeenkomst Derde Orde
OKTOBER		
ma. t/m zat.	5 t/m 10	Mariale retraite voor dames
zaterdag	10	Aanbiddingsdag in Nijmegen
zaterdag	17	Aanbiddingsdag in Den Haag
zaterdag	24	Recollectiedag
NOVEMBER		
zaterdag	14	Bijeenkomst Derde Orde
vrij. t/m zon.	20 t/m 22	Jongerenweekend in Den Haag
zondag	29	Fam. & Kruisv. dag + St. Nicolaas
DECEMBER		
zaterdag	12	Recollectiedag

OVERZICHT ACTIVITEITEN 1998.

AANBIDDINGSDAGEN PRIESTERBROEDERSCHAP

Den Haag	zaterdag	17 oktober
Gerwen	donderdag	26 maart
	zaterdag	19 september
Nijmegen	zaterdag	10 oktober

BEDEVAARTEN

Chartres-Parijs		Pinksteren	30 mei t/m 1 juni
Priesterwijdingen	Zaitzkofen	zaterdag	27 juni
Derde Orde	Brielle	zaterdag	11 juli

DERDE ORDE

Bijeenkomsten		zaterdag	10 januari
		zaterdag	14 maart
		zaterdag	9 mei
		zaterdag	26 september
		zaterdag	14 november
Bedevaart	Brielle	zaterdag	11 juli

FAMILIE- EN KRUISVAARDERSDAGEN

	Den Haag	zondag	1 februari
	Gerwen	zondag	26 april
	Den Haag	zondag	7 juni
	Den Haag	zondag	6 september
(met bezoek Sint)	Gerwen	zondag	29 november

JONGERENWEEKENDEN (IN ANTWERPEN OF DEN HAAG

Antwerpen	vrijdagavond t/m zondag	30 jan. t/m 1 febr.
Den Haag	vrijdagavond t/m zondag	17 t/m 19 april
Antwerpen	vrijdagavond t/m zondag	25 t/m 27 september
Den Haag	vrijdagavond t/m zondag	20 t/m 22 november

JONGERENKAMPEN

Eucharistische Kruistocht-meisjes	juli
Eucharistische Kruistocht-jongens	juli
Jongeren	augustus

RECOLLECTIEDAGEN(OUD-RETRAITANTEN)

zaterdag	28 februari
zaterdag	18 april
zaterdag	20 juni
zaterdag	8 augustus
zaterdag	24 oktober
zaterdag	12 december

RETRAITES (IN ANTWERPEN)

Heren:	(G. O. v.d. H. Ignatius)	ma. t/m zat.	23 t/m 28 februari
	(mariale retraite)	ma. t/m zat.	23 t/m 28 maart
	(G. O. v.d. H. Ignatius)	ma. t/m zat.	20 t/m 25 juli
Dames:	(G. O. v.d. H. Ignatius)	ma. t/m zat.	16 t/m 21 maart
	(G. O. v.d. H. Ignatius)	ma. t/m zat.	13 t/m 18 juli
	(mariale retraite)	ma. t/m zat.	5 t/m 10 oktober

SACRAMENTSPROCESSIE IN GERWEN

zondag	14 juni

Wijzigingen voorbehouden.

AANBIDDINGSDAGEN PRIESTERBROEDERSCHAP

Over de gehele wereld verspreid wordt iedere dag van het jaar in een van de priorijen of kapellen van de Priesterbroederschap aanbidding gehouden. In Nederland heeft deze aanbidding vier maal plaats. Iedere aanbiddingsdag houdt in de H. Mis en tenminste 6 uur aanbidding.
De bijzondere intenties van deze altijddurende aanbidding zijn:
1. de overwinning op de vijanden van de Kerk, die van binnen zowel als die van buiten;
2. de bekering van Rome en van de bisschoppen;
3. de heiliging van de priesters en van de priesterkandidaten;
4. de opwekking van talrijke roepingen.

BEDEVAARTEN

De bedevaart van de **Derde Orde** heeft tot doel de geestelijke band tussen de leden te bevestigen en voor de intenties van de Priesterbroederschap te bidden. Ook mensen die geen lid van de Derde Orde zijn worden hartelijk uitgenodigd.
Priesterwijdingen in Zaitzkofen en Ecône, het hoogtepunt van het leven in het seminarie, is ook het hoogtepunt van ons zomerprogramma. In onze tijd van priestertekort en van de onpriesterlijke geest in de Kerk is dit een gelegenheid om het ware priesterschap te leren kennen, er onze grote waardering voor te betonen en er voor te bidden.

DERDE ORDEN

Het doel van deze Orden is de persoonlijke heiliging. Wie tegenwoordig naar een heilig leven streeft, moet dat doel trachten te bereiken in een vijandige wereld vol sofistische dwalingen en ketterijen, die onder de naam "modernisme" in alle katholieke milieu's zijn doorgedrongen.
De leden van de Derde Orde van de Priesterbroederschap St. Pius X hebben deel aan de geestelijke gunsten van de Broederschap die door de gebeden en verdiensten van de medeleden worden verkregen.
Lid kunnen worden: alle katholieken, priesters of leken, die de geest en het reglement van de Derde Orde accepteren. (Uit de regels van de Derde Orde.)
De Derde Orde van de Karmel steunt op een 30-eeuwenoude spiritualiteit die ook in de 20ste eeuw broodnodig is.

FAMILIEDAGEN

Ontspanning en vreugde voor het hele gezin in een katholieke sfeer. Voor vele hedendaagse familie-problemen zal hier een katholieke oplossing worden aangeboden.

KRUISVAARDERS- EN JONGERENDAGEN

In verband gezien met de Familiedagen zijn de Kinderkruistocht en de Jongerengroep de ideale aanvulling. Reeds aan de kinderen en meer nog aan de jeugd moet het doel van het leven voor ogen gesteld worden; de persoonlijke heiliging. Op kinderlijke wijze wordt in de **Eucharistische Kinderkruistocht** (kinderen van 5 - 15 jaar) het kind voorgehouden hoe het door gebed, offers en het goede voorbeeld kan leren zijn leven te leiden met God.Het vruchtbaar ontvangen van de H. Eucharistie vormt het middelpunt van deze geestelijke Kruistocht.
Het fundament dat werd gelegd bij de kinderen moet oprijzen tot een machtig gebouw van heiligheid, dat tegen alle stormen van deze tijd stand houdt. Bij de **Jongerengroep** (jongeren van 15 - 25 jaar) wordt er naar gestreefd samen, door gebed, onderwijs, gemeenschappelijke ondernemingen en ontspanning het katholieke leven door de jonge jaren heen te redden en te versterken, zodat er christelijke persoonlijkheden uit voortkomen. Deze moeten lichtbakens worden in een dwalende tijd.

RECOLLECTIEDAGEN

De bedoeling van deze dagen van stilte en gebed is, een voorbereiding en aanvulling te geven op de retraites. Door middel van conferenties en overwegingen wordt een geloofswaarheid verdiept of een kerkelijk feest voorbereid. Een gelegenheid voor allen om met rust te kunnen bidden.Tevens ook een gelegenheid voor de Derde orden om hun recollectiedagen te houden.

RETRAITES

De geestelijke oefeningen van de H. Ignatius zijn een "schatkamer, die God voor Zijn Kerk geopend heeft", zegt de H. Alfonsus van Liguori. Zij beogen de vernieuwing van het persoonlijke geestelijk leven en zijn een school ter opleiding tot het mediterend, overwegend gebed.
De mariale retraite is een voorbereiding en uitdieping van de volmaakte toewijding aan O.L.Vrouw volgens de methode van de H. Louis Marie Grignion de Montfort. Door Maria naar Jezus

SACRAMENTSDAG IN GERWEN

Op **Sacramentsdag** willen wij het Allerheiligst Sacrament des Altaars de verschuldigde geestelijke eer betonen door een plechige Sacramentsprocessie, en eerherstel bieden. Het is tevens een dankfeest aan al onze gelovigen en medewerkers voor de steun die zij ons geven!

Voor verdere informatie:
Priesterbroederschap St. Pius X - Autonoom Huis Nederland -
Heuvel 23 - 5674 RR Nuenen/Gerwen - tel: 040 / 283 45 05

UIT DE GESCHRIFTEN VAN DE H. PETRUS CANISIUS

Levensregels voor onze Geestelijke Vooruitgang

1.
Bewaar overal en bij iedere handeling de vrijheid van de geest.
2.
Leef steeds in heilige blijdschap en opgewektheid voor de Heer.
3.
Ga bij alle zaken en handelingen met bedachtzaamheid te werk.
4.
Erken overal Gods aanwezigheid.
5.
Leg uw geweten steeds heel en al voor uw biechtvader bloot.
6.
Verenig uw werk en intentie met de werken en intentie van Christus.
7.
Bid dikwijls en graag; maar wees toch altijd zo voorzichtig, uw krachten niet te boven te gaan.
8.
Erken ten allen tijde uw eigen "niet", maar vertrouw tevens vast op Gods goedheid.
9.
Vertrouw allerminst op eigen oordeel.
10.
Verlang slechts weinig te bezitten; en wil voor ieder schepsel onderdoen.
11.
Verlang voor Christus te lijden.
12.
Houd uw hart steeds vrij van iedere genegenheid voor welk schepsel dan ook.
13.
Volbreng volmaakt wat door de heilige gehoorzaamheid verordend wordt.
14.
Zoek in alles naar de wil van God, en volbreng die met alle ijver.
15.
Ontvang de sacramenten dikwijls, maar steeds met de grootste eerbied.
16.
Bij alle gebed, bedank God steeds vóór alles: voor de ontelbare weldaden van Hem ontvangen.
17.
Bij alle gebed, strek steeds uw liefde uit over allen: over levenden en doden, over vrienden en hen, die ons vijandig gezind zijn.

ZE HEBBEN HEM ONTTROOND

uit het gelijknamige boek van mgr. M. Lefebvre

Bijlage:
Centrale Pauselijke Commissie ter Voorbereiding van het IIe Vaticaans Concilie.

Schema van een Constitutie over de Kerk, voorgesteld door de commissie van theologen.

Tweede deel:

Hoofdstuk IX

Over de Betrekkingen tussen Kerk en Staat en de Religieuze Verdraagzaamheid.

Zijne Eminentie Kardinaal Alfredo Ottaviani, rapporteur.

N.B. Het door kardinaal Ottaviani voorgelegde leerstellige schema besloeg in zijn oorspronkelijke Latijnse versie zeven bladzijden tekst en zestien bladzijden verwijzingen, van Pius VI (1790) tot Johannes XXIII (1959). Al op de eerste zitting van het concilie werd het terzijde geschoven om plaats te maken voor het schema dat door het Secretariaat voor de Eenheid der Christenen onder leiding van kardinaal Bea was opgesteld. Dat laatste schema, dat wilde doorgaan voor pastoraal, besloeg veertien bladzijden zonder enige verwijzing naar het voorafgaande leergezag.

Het schema van Ottaviani draagt niet het stempel van het Leergezag, maar beschrijft de katholieke leer zoals die op de vooravond van Vaticanum II was. Het geeft beknopt weer, welke leer het concilie had moeten voorstellen, als het niet van zijn doel was afgehouden door de staatsgreep van hen die er de "Staten Generaal van het volk Gods" van gemaakt hebben, een tweede 1789! We voegen daar nog aan toe dat het concilie aan die uiteenzetting alle nuttige preciseringen of verbeteringen had kunnen aanbrengen.

1: Beginsel: Onderscheid tussen Kerk en Burgerlijke Maatschappij, het Doel van de Staat is Ondergeschikt aan dat van de Kerk.

De mens, door God bestemd voor een bovennatuurlijk doel, heeft zowel de Kerk als de burgerlijke maatschappij nodig om zich volledig te kunnen ontplooien. De burgermaatschappij, waartoe de mens, omdat hij een gemeenschapswezen is, behoort, moet waken over de aardse goederen en ervoor zorgen dat de burgers op deze aarde een "rustig en vreedzaam leven" kunnen leiden (vgl. Tim.2,2). De Kerk, waarin de mens thuishoort door zijn bovennatuurlijke roeping, is door God gesticht om zich steeds verder uit te breiden en haar gelovigen door haar leer, sacramenten, gebed en wetten naar hun eeuwig einddoel te brengen.

Elkeen van die twee gemeenschappen is rijk aan eigenschappen die noodzakelijk zijn om haar eigen zending naar behoren te vervullen. Elkeen is ook volkomen, d.w.z. niet te overtreffen in haar categorie en dus onafhankelijk van de ander, want iedere gemeenschap bezit de wetgevende, de rechterlijke en de uitvoerende macht. Dat onderscheid tussen de twee gemeenschappen berust, zoals een constante traditie ons leert, op de woorden van de Heer: "Geef dus aan de keizer wat de keizer toekomt, en aan God wat God toekomt" (Mt.22,21).

Toch kunnen die twee gemeenschappen elkaar niet negeren, want ze oefenen hun gezag uit over dezelfde personen en vaak naar aanleiding van dezelfde kwestie. Ze moeten zelfs geheel eendrachtig te werk gaan om met hun gemeenschappelijke leden te kunnen gedijen.

Het Heilig Concilie, dat wil wijzen op de relaties die er krachtens hun natuur tussen die twee machten moeten bestaan, verklaart dat men op de eerste plaats strikt verplicht is om te houden dat zowel de Kerk als de burgerlijke Maatschappij zijn ingesteld voor het welzijn van de mens, maar dat het aardse geluk, dat toevertrouwd is aan de zorgen van het burgerlijk gezag, de mens niet baat als hij schade lijdt aan zijn ziel (vgl: Mt.16,26; Mc.8,36; Lc.9,25). Bijgevolg mag bij het definiëren van het doel van de burgerlijke maatschappij het laatste doel, de eeuwige zaligheid, nooit worden uitgesloten of als iets overbodigs worden beschouwd.

2: Het Gezag van de Kerk en de Grenzen ervan; de Plichten van de Kerk ten opzichte van het Burgerlijk Gezag.

Daar het gezag van de Kerk zich uitstrekt tot alles wat de mensen naar de eeuwige zaligheid voert, daar de zorg voor alleen maar het aardse geluk als zodanig onder het burgerlijk gezag valt, is het duidelijk dat de Kerk zich niet bezig houdt met aardse dingen, tenzij voor zover die gericht zijn op het bovennatuurlijk doel. Gaat het om handelingen die betrekking hebben op het doel van Kerk en staat beide, zoals het huwelijk, de opvoeding van de kinderen en derge-

lijke meer, dan moeten de rechten van de burgerlijke macht zo worden uitgeoefend, dat het hoger goed van bovennatuurlijke orde naar het oordeel van de Kerk geen schade lijdt. De andere aktiviteiten van wereldlijke aard kunnen, als de goddelijke wet maar geëerbiedigd wordt, met goed recht op allerlei manieren worden opgezet en uitgevoerd zonder dat de Kerk zich daar hoe dan ook mee bemoeit. Zij waakt over haar rechten, maar eerbiedigt zorgvuldig de rechten van anderen. Zo meent de Kerk niet dat zij in christelijke naties de keuze van regeringsvorm of die van instellingen van burgerlijke aard mag bepalen. Zij wijst geen enkele regeringsvorm af, mits de godsdienst en de goede zeden maar gerespecteerd worden. Zoals de Kerk geen afstand doet van haar eigen vrijheid, zo belet zij het burgerlijk gezag niet om vrij gebruik te maken van zijn wetten en rechten.

De staatshoofden moeten erkennen, welke grote weldaden de Kerk, door het vervullen van haar zending aan de burgerlijke maatschappij bewijst. Want de Kerk draagt ertoe bij dat de burgers door hun deugdzaam leven en hun christelijke vroomheid goede burgers worden. Als ze zo zijn als de christelijke leer het voorschrijft, zal het algemeen welzijn volgens de getuigenis van St. Augustinus (Ep.ad Marcellinum, 138,15) ongetwijfeld sterk bevorderd worden. Ook aan de burgers legt de Kerk de plicht op om gewettigde bevelen te gehoorzamen, "niet alleen uit vrees voor straf, maar ook terwille van een goed geweten" (Rom.13,5). Ze wijst diegenen aan wie het bestuur van het land is toevertrouwd op de plicht, hun ambt niet uit te oefenen uit machtswellust, maar om het welzijn van de burgers te dienen, dus als een taak waarvan ze rekenschap moeten geven aan God (vgl. Hebr.13,17). Kortom, de Kerk wil de mensen inscherpen dat ze zowel de wetten van de natuur als die van de bovennatuur moeten naleven, want daardoor kan elke burgerlijke orde, zowel tussen burgers als naties, in vrede en rechtvaardigheid worden verwezenlijkt.

3: De Godsdienstige Plichten van het Burgerlijk Gezag.

Het burgerlijk gezag mag niet onverschillig staan t.o.v. de godsdienst. Door God ingesteld om de mensen te helpen en echte menselijke volmaaktheid te verwerven, moet het zijn onderdanen niet alleen de mogelijkheid bieden om tijdelijke goederen te verkrijgen (zowel op materieel als op geestelijk gebied) maar ook het verkrijgen van religieuze waarden bevorderen, waardoor die onderdanen hun leven kunnen leiden op godsdienstige wijze. Welnu, onder die waarden is geen grotere dan het kennen en erkennen van God, gepaard aan het vervullen van zijn plichten tegenover God. Want dat is de grondslag van alle deugdzaam leven in de persoonlijke, en, nog meer, in de sociale sfeer.

Die plichten tegenover God, tegenover de goddelijke Majesteit, gelden niet alleen voor elk van de burgers, maar ook voor het burgerlijk gezag, dat door zijn optreden in het openbaar de burgerlijke maatschappij belichaamt. Want God is de Schepper van de burgerlijke maatschappij en de bron van alle weldaden die die maatschappij aan al haar leden doet toekomen. De burgerlijke maatschappij moet God dus eren en dienen. Hoe God gediend moet worden? Dat kan in de heilseconomie van nu alleen maar op de wijze die Hij zelf als verplicht heeft voorgeschreven, namelijk in de ware Kerk van Christus ... en dat niet alleen door de burgers, maar ook door de autoriteiten die de burgerlijke maatschappij vertegenwoordigen.

Dat het burgerlijk gezag de ware Kerk van Christus kan kennen is duidelijk door de evidente tekenen van haar goddelijke instelling en zending, tekenen, die door haar goddelijke Stichter aan de Kerk gegeven zijn. Het burgerlijk gezag, en niet alleen ieder van de burgers, heeft dan ook de plicht om de door de Kerk verkondigde Openbaring aan te nemen. Ook in zijn wetgeving moet het zich richten naar de voorschriften van de natuurwet en strikt rekening houden met de zowel goddelijke als positieve kerkelijke wetten die bestemd zijn om de mensen naar de bovennatuurlijke zaligheid te brengen.

Zoals geen mens God op de door Christus vastgelegde wijze kan dienen, als hij niet duidelijk weet dat God door Jezus Christus gesproken heeft, zo kan ook de burgerlijke maatschappij het niet, als de burgers, en niet het burgerlijk gezag als vertegenwoordiger van het volk, niet op de hoogte zijn van de Openbaring.

Het burgerlijk gezag moet de volledige vrijheid van de Kerk dus heel bijzonder beschermen en haar op geen enkele wijze beletten om haar zendingstaak zonder beperking te vervullen. Dat geldt zowel voor de uitoefening van haar heilig leergezag als voor de voorschriften en de uitoefening van de eredienst, het toedienen van de sacramenten en de herderlijke zorg voor de gelovigen. De vrijheid van de Kerk moet door het burgerlijk gezag erkend worden in alles wat haar zending betreft, met name in de keuze en de vorming van haar priesterkandidaten, in de keuze van haar bisschoppen, in het vrije en wederkerige contact tussen de Romeinse pontifex en de bisschoppen en gelovigen, in de stichting en het beheer van instellingen van godsdienstig leven, in de publicatie en de verspreiding van geschriften en in het bezit en beheer van tijdelijke goederen. Daar horen in het algemeen ook alle activiteiten van de Kerk bij met de burgerrechten die als geschikt kunnen worden beschouwd om de mensen naar hun einddoel te voeren, in het bijzonder het profane onderwijs, het maatschappelijk werk en zoveel andere middelen.

Tenslotte is het de zware plicht van het burgerlijk gezag om van de wetgeving, de regering en de overheidsbemoeienis alles uit te sluiten wat de Kerk naar zijn mening zou kunnen beletten om haar eeuwig doel te bereiken. Sterker nog: het burgerlijk gezag moet zijn best doen om de weg te banen voor een leven, gefundeerd op christelijke beginselen die in de hoogste graad overeenstemmen met het verheven doel waartoe God de mensen geschapen heeft.

4: Het Algemeen Beginsel Waarop de Toepassing van de Uiteengezette Leer Berust.

Dat de betrekkingen tussen het kerkelijk en het burgerlijk gezag verschillen al naar gelang het burgerlijk gezag, dat het volk persoonlijk vertegenwoordigt, kennis heeft van Christus en de door Hem gestichte Kerk, heeft de Kerk altijd erkend.

5: Toespassing van de Leer in een Katholieke Staat.

De hierboven door het Heilig Concilie uiteengezette leer kan alleen maar volledig worden toegepast in een Staat waarvan de burgers niet alleen gedoopt zijn, maar ook het katholiek geloof belijden. In dat geval zijn het de burgers zelf die er vrij voor kiezen dat het burgerlijk leven wordt ingericht volgens de katholieke beginselen en dat zo, zoals de H. Gregorius de Grote het zegt, "de weg naar de hemel wijder open ligt" (Ep.65, ad. Mauricium).

Maar zelfs onder die gelukkige voorwaarden is het aan het burgerlijk gezag absoluut niet toegestaan de gewetens te dwingen om het door God geopenbaarde geloof aan te nemen. Want het geloof is in wezen vrij en kan geen voorwerp zijn van enige dwang, zoals de Kerk leert als ze zegt dat "niemand mag worden gedwongen om met tegenzin het katholiek geloof aan te nemen" (CIC can.1351).

Niettemin moet het burgerlijk gezag de nodige intellectuele, sociale en morele voorwaarden scheppen, opdat de gelovigen, zelfs de minst ontwikkelde, gemakkelijker in het ontvangen geloof kunnen volharden. Zo mag het burgerlijk gezag, evenals het zich gerechtigd acht om de openbare zedelijkheid te beschermen, eigenmachtig de openbare manifestaties van andere erediensten regelen en beperken, en zijn burgers verdedigen tegen het verspreiden van valse leerstellingen die naar het oordeel van de Kerk hun eeuwige zaligheid in gevaar brengen. Dat mag het burgerlijk gezag doen om de burgers te beschermen tegen hen die tot dwaling verleiden, en om de gemeenschap te bewaren in de eenheid van geloof, die het hoogste goed is en de bron van veel weldaden op tijdelijk gebied.

6: De Godsdienstige Verdraagzaamheid in een Katholieke Staat.

Bij die bescherming van het ware geloof moet men te werk gaan volgens de eisen van de christelijke naastenliefde en voorzichtigheid, opdat andersdenkenden niet door schrik van de Kerk verwijderd worden, maar er zich eerder toe voelen aangetrokken en noch de staat, noch de Kerk enige schade lijden. Men moet dus altijd het gemeenschappelijk welzijn van Kerk en staat in het oog houden, op grond waarvan het burgerlijk gezag verplicht kan zijn een aan de omstandigheden aangepaste en door wetten bekrachtigde rechtvaardige verdraagzaamheid te beoefenen. Dat moet gebeuren enerzijds om groter kwaad te vermijden, zoals ergernis of burgeroorlog of andere erge dingen die hinderpalen zijn voor de bekering tot het ware geloof, en anderzijds om een groter goed te verkrijgen, zoals de samenwerking onder de burgers, het vreedzaam samenleven van aanhangers van verschillende godsdiensten, een grotere vrijheid voor de Kerk, een doeltreffender vervulling van haar bovennatuurlijke zending en andere soortgelijke dingen.

Bij dat vraagstuk moet men niet alleen met het welzijn van de natie rekening houden, maar ook met dat van de universele kerk en van de internationale burgermaatschappij. Door de verdraagzaamheid volgt het katholieke burgerlijk gezag het voorbeeld van de goddelijke Voorzienigheid, die kwade dingen toelaat waaruit ze een groter goed kan trekken. Die verdraagzaamheid moet vooral beoefend worden in landen waar sinds eeuwen niet-katholieke gemeenschappen bestaan.

7: Toepassing in een niet-katholieke Staat

In de staten waar de burgers het katholieke geloof grotendeels niet belijden, ja zelfs de Openbaring niet kennen, moet het burgerlijk gezag in godsdienstzaken tenminste de voorschriften van de natuurwet volgen. In die omstandigheden moet dat niet-katholiek gezag de burgerlijke vrijheid toestaan aan alle religies die zich niet verzetten tegen de natuurlijke godsdienst. Die vrijheid, die zowel het welzijn van de Kerk als van de staat dient, is niet strijdig met de katholieke beginselen. In staten waarin het gezag de katholieke godsdienst niet belijdt, zijn de katholieke burgers vooral verplicht om door hun deugden en hun burgerzin, waardoor ze met hun medeburgers het algemeen welzijn van de staat bevorderen, te verkrijgen dat men de Kerk de volle vrijheid laat om haar goddelijke zending te vervullen. Want van het vrije optreden van de Kerk lijdt de niet-katholieke gemeenschap helemaal geen schade, integendeel, ze verkrijgt er vele en buitengewone weldaden door. De katholieke burgers moeten zich dus inspannen, opdat Kerk en burgerlijk gezag, ofschoon juridisch nog gescheiden, elkaar een welwillende hand reiken.

Om door zorgeloosheid of onvoorzichtige ijver geen schade te doen aan Kerk of staat, moeten katholieke burgers zich bij het verdedigen van de rechten van God en Kerk aan het oordeel van de kerkelijke overheid onderwerpen. Die alleen heeft het recht om, al naar gelang de verschillende omstandigheden, te oordelen over wat goed is voor de Kerk, en om de katholieke burgers te leiden bij burgerlijke acties die het altaar willen verdedigen.

8: Conclusie.

Het Heilig Concilie erkent dat de beginselen waarop de onderlinge betrekkingen tussen het kerkelijk en het burgerlijk gezag berusten, alleen maar volgens de hierboven geschetste gedragsregels in praktijk moeten worden gebracht. Het kan niet toestaan dat diezelfde beginselen worden verduisterd door de een of andere vorm van laïcisme[1], zelfs niet onder voorwendsel van het algemeen welzijn. Want die beginselen berusten op de absoluut vaststaande rechten van God, op de onveranderlijke instelling en zending van de Kerk en ook op de op de gemeenschap gerichte menselijke natuur, waardoor, door alle eeuwen heen, onveranderlijk, ondanks de verscheidenheid van politieke stelsels en andere wisselvalligheden in de loop der geschiedenis, het essentiële doel van de burgerlijke maatschappij wordt bepaald.

1 Het weren van de godsdienst uit het openbare leven.

Einde

De Vierde Levensstaat

Onthouding in de wereld.

dr. C. van Lierde O.E.S.A.

Vele van onze gelovigen leven in onthouding en tóch in de wereld. Dit omdat ze (nog) niet gehuwd zijn, weduw(e)naar zijn, of omdat de echtgenoten feitelijk gescheiden leven bijv. een van beide heeft de ander achtergelaten. Al deze mensen leven dus in onthouding zonder verbonden te zijn aan klooster of bisdom. Hun toestand hebben ze zelf gekozen, of is hun overkomen door omstandigheden (bijv. overlijden of vertrek van de echtgenoot).

Er zijn inderdaad vier levensroepingen of levensstaten: - priesterschap, - kloosterling, - huwelijk en ... maagdelijk leven in de wereld. Over deze vierde staat of roeping gaat het nu. Hij heeft inderdaad een eigen spiritualiteit, die normaliter tot een tijdelijke of eeuwige gelofte leidt.

De bijzondere verplichting eigen aan deze staat is gelegen in het feit, dat men als leek in de wereld verblijvend, een leven van volstrekte onthouding ter wille van het Godsrijk wil leiden. De blijvende oorzaak van deze verplichting moet worden gezocht in het wilsbesluit van de mens, vastgelegd in een gelofte.

Het wezen van de maagdelijke staat in de wereld

Wie behoren hiertoe?

Bepalen wij eerst nauwkeurig welke groep van personen hier bedoeld wordt. Er zijn veel mensen die, in de wereld levend, ongehuwd blijven, dikwijls om zeer verschillende redenen. Deze ongehuwden bevinden zich echter hierdoor nog niet in de maagdelijke staat. "levensstaat" is een bepaalde doelbewuste wijze van leven, waartoe de mens zich op bestendige wijze verplicht heeft. Twee wezenlijke elementen springen dus naar voren: een positieve verplichting, waardoor iemand zijn gedragingen richt op een bepaald doel; een blijvende oorzaak waaruit deze verplichting voortvloeit. Uit het praktische leven blijkt dat zeer velen door omstandigheden ongehuwd gebleven, eenvoudig in hun toestand van ongehuwd-zijn volharden, zonder hun leven bepaaldelijk te richten op een duidelijker omlijnd geestelijk ideaal en hun wil positief in deze richting te binden. Ook als velen van hen naast hun beroepstaak zich wijden aan charitatief en sociaal werk, wil dit nog niet zeggen, dat zij zich bevinden in de maagdelijke staat. Hiervoor is nodig dat men zich verplicht tot het streven naar een hoger bovennatuurlijk goed. Slechts op deze wijze worden het leven-in-onthouding en het ongehuwd-zijn op een hoger plan gebracht en bezitten zij voortaan een geheel eigen kenmerk. Voorgoed snijdt men zich de pas af tot het huwelijk om Christus van meer nabij te volgen; men blijft ongehuwd ter wille van het Godsrijk. Praktisch betekent dit: gelofte van maagdelijkheid afleggen.

Geen kloosterleven in de wereld

Beschouwen wij even de bijzondere toestand waarin zulke personen zich bevinden. Zij zijn ongehuwd, waardoor het gehele huwelijksleven een gesloten terrein voor hen blijft; het maagdelijk huwelijk, iets uiterst zeldzaams, dat opbloeit uit een buitengewone genadewerking, laten wij hier buiten beschouwing. Zij leven evenmin in het klooster, wat zeggen wil: de kloosterlijke staat met al zijn kenmerkende oefeningen en gewoonten neemt hen niet als ijverige volmaaktheidszoekers onder zijn volgelingen op. Ongetwijfeld bestaat er tussen kloosterlingen en deze ongehuwden in de wereld enige overeenkomst; beide groepen beoefenen de maagdelijkheid; doch bij de kloosterlingen ligt zij verankerd in de staat van volmaaktheid, terwijl bij de anderen de maagdelijkheid slechts als enkelvoudig middel der volmaaktheid naar voren treedt. De kloosterlingen zijn uit de wereld heengegaan; de anderen zijn er gebleven. Deze laatsten kunnen in de wereld zeker meer dan wie ook in de geest van een of andere religieuze Orde streven naar geestelijke volmaaktheid, als derde ordeling bewuster doordringen in de geest van de drie evangelische raden, doch zelfs in zo'n geval moet die werkzaamheid zich ontplooien in de wereld. De H. Kerk spreekt in haar Wetboek van "wereldlijke derde ordelingen".

Het terrein, waarop het leven van deze ongehuwden zich beweegt, verschilt derhalve niet van dat van de gewone gelovigen. Het heeft zijn nut scherp hierop te wijzen. Het kan immers zeer gemakkelijk gebeuren dat velen, die de maagdelijkheid beoefenen buiten de kloosterlijke staat, de mening zijn toegedaan het kloosterleven minstens zoveel mogelijk te benaderen. Zij hebben wellicht vurig naar die wijze van leven verlangd, doch konden nooit tot het beslissende besluit geraken; anderen hebben inderdaad de grote stap gezet, vertoefden zelfs geruime tijd binnen de kloostermuren en zijn toen weer terug-

gekeerd. Daar staan zij nu midden in de wereld; het huwelijk lokt hen niet aan, in het klooster voelen zij zich ook niet thuis en toch blijft het oprecht verlangen bij naar een volmaakter leven. Wat gebeurt er dan dikwijls? Zij trachten voor zichzelf een kloosterleventje te vormen in de wereld; zo goed en zo kwaad als het kan, verlangen zij de kloosterlingen na te volgen, bootsen hen na door een ascetische levenshouding aan te nemen, en het is heus niet denkbeeldig, dat zij zich tot doel stellen: zich geestelijk te verheffen boven de middelmaat van de mensen. Zij gevoelen zich de meerderen, vromer en godsdienstiger dan de anderen, wat zij dan ook naar buiten menen te moeten uiten. Zo'n levenshouding, hinkend tussen klooster en wereld, berust echter op een noodlottige vergissing. Zij is onecht, schadelijk, gevaarlijk zelfs. Met alle nadruk zouden we willen beklemtonen: de bodem, waarop het geestelijk leven van zulke personen dient gegrondvest, is en blijft het terrein van de wereld, d.w.z.: de gehele werkzaamheid en ontwikkeling van hun christen-zijn, de middelen die aangewend worden ter volmaking van hun geestelijk leven moeten steeds overeenstemmen met de grondtrek van hun bestaan: leven in de wereld.

De H. Casimir, zoon van de koning van Polen, leefde van 1458 - 1484. Hij had een grote liefde tot de H. Maagd. In 1481 weigerde hij te trouwen met de dochter van keizer Friedrich III, omdat hij de gelofte van kuisheid had afgelegd.

Hun leven moet niet losstaan van dat van de andere gelovigen, mag zich niet onttrekken aan wat nodig of nuttig is voor de omgang met andere mensen; zij vormen geen afzonderlijke kaste, van de overigen scherp onderscheiden, opgaand in een zelfgenoegzaam alleenzijn. Zij moeten werkelijk van het aardse gebruik maken, in alles met de anderen heel gewoon meedoen met als enige beslissende beperking: het gaaf en edel onderhouden van de maagdelijkheid.

Als wij de maagdelijke staat van deze personen aldus op zijn ware bodem hebben geplaatst, stuiten wij op enkele bezwaren die, bij een eerste beschouwing - zo komt het ons voor - wel enigszins doen twijfelen aan de mogelijkheid van zo'n levensweg. Vooreerst een bezwaar van materiële orde; deze personen moeten in eigen levensonderhoud kunnen voorzien, wat hierop neerkomt: hun persoonlijke familiebezit zal van dien aard zijn dat zij hiermee ruimschoots door het leven kunnen gaan, ofwel, zij moeten een beroep kiezen of anderszins volkomen verzekerd zijn dat het nodige hun niet ontbreken zal. Dit punt lijkt ons, gezien de alleenstaande positie van deze mensen, van bijzonder groot gewicht. Er zijn echter ook andere bezwaren van meer geestelijke aard. Het maagdelijk leven in de wereld zal met niet weinig moeilijkheden te kampen krijgen; het bezit niet de beschermende weldadige hulp van de kloosterstaat waarin alles - kleed, woord, gebaar, regels en dagorde - zó gericht en geleid wordt dat het de ernstig strevende en vooral de hulpbehoevende kloosterling daadwerkelijk steunt in het onderhouden van de kloostergeloften. Zij die zich in de wereld aan God hebben toegewijd, ontberen dit alles en zullen bijgevolg de niet te vermijden aantrekkingskracht van de wereld des te scherper gevoelen, te meer daar zij midden in de wereld verblijvend, hart en geest moeten openstellen voor de fijnste schakeringen, die het menselijk leven in zo rijke verscheidenheid bezit.

Niet alleen moeten zij de wereld kennen, zij dienen er zich voort te bewegen als kinderen van hun tijd, zonder vermoeienis en met open vizier, onbevangen en onbevreesd. Vandaar geheel eigen moeilijkheden en tegenstellingen. Maar het hoofdbezwaar tegen zo'n maagdelijke staat schijnt wel dit: schenkt hij aan hen die hem aanvaard hebben iets ideëels, wat zich kan uiten in de bonte wisseling van het dagelijks leven? De kloosterstaat is de verwerkelijking van een duidelijk getekend ideaal: de wereld verlaten om daarvoor in de plaats Christus zo nabij mogelijk te volgen. Als iemand deze staat aanvaardt, weet hij waar hij aan toe is; een degelijk, fel bewust en consequent kloosterleven stelt eisen aan de mens, beproeft en staalt zijn edelste krachten, zuivert en kristalliseert de persoonlijkheid van de mens. Ook het edelmoedig gedragen huwelijksleven plaatst iemand voor een allerduidelijkst ideaal: zich geheel en al aan man of vrouw te geven om aldus in dienende liefde met de Schepper samen te werken aan de opbouw van een nieuwe familiegemeenschap. Ook deze staat kent zijn stille en harde offers; ook hier worden de krachten van de mens beproefd en rijpt de levensloutering tot hoge vruchtbaarheid. Doch bij de maagdelijke staat in de wereld? Welk nauwkeurig ideaal ontvouwt hij aan zijn volgelingen? Op welke wijze worden hier de zielen en lichaamskrachten opgewekt, verhevigd en vastgehouden; en vooral: waar ligt de levensvruchtbaarheid van deze enkelingen?

Het beantwoorden van deze vragen zal ons dieper inzicht schenken in het wezen van deze bijzondere staat.

Soldaten van het Godsrijk

Vergeten we niet dat deze personen ongehuwd zijn en blijven, en bijgevolg hun ideaal van maagdelijkheid bezitten. Zij gaan het huwelijk voorbij juist omwille van een hoger geestelijk goed, waardoor zij wel degelijk voor een krachtenvergende levensstaat komen te staan. Zij zijn inderdaad bruiden van Christus. Sommigen zullen deze trek van toewijding aan de Bruidegom heel hun leven blijven bewaren, ook temidden van de drukkende veeleisende omgang met medemensen en daarin de vervulling van hun ideaal vinden: het volledig opgaan in Christus alléén.

Bij vele anderen daarentegen zal dit bruid-zijn zich in andere richting ontwikkelen, een heel bijzondere kleur vertonen, een houding aannemen van krijgshaftigheid. Op de bodem van de

maagdelijke overgave ontbloeit dan bij voorkeur een dappere strijdbaarheid, een zich niet ontzien, een moedige durf. Het innige stil fluisterende zielenverkeer wijkt voor de harde eisen van de geestelijke strijd; zij schrijden mannelijk voorwaarts, niet zozeer als bruiden van het Lam Gods, doch veeleer als soldaten van de Koning Christus.

Ida Friederike Górres heeft in haar suggestief werkje: Von den zwei Turmen, allerscherpst en naar onze mening zeer terecht dit bijzondere karakter van deze ongehuwd-geblevenen naar voren gebracht. Zij zijn bij uitstek soldaten van het Godsrijk. Omgeven door het wel en wee van dagelijkse gebeurtenissen, een voortdurend contact met de vreugden en pijnen van het aards bestaan, meevoelend de zware levensstrijd van de mensenkinderen, kunnen zij vanzelf niet steeds die bezinnende rust genieten die men kan vinden in het beschouwen en beminnen van de Bruidegom.

Zij worden te hulp geroepen door vele anderen; zij moeten klaar staan voor de duizenderlei noden van hun evenmens; hun leven groeit uit tot een heldhaftige ontplooiing van geestelijke kracht. Ook de anderen moeten strijden; ieder christen is een soldaat, doch deze christenen bij uitstek - en hier ligt het onderscheid - hebben zich tot deze taak beslist afgezonderd; het is de inzet van geheel hun leven geworden; het is hun "levensstaat". Hun innerlijke geesteshouding is die van een dapper strijder, die zonder overdreven gevoelerigheid, mannelijk bewust zich voorbereidt op het komende gevecht, de lenden omgord en de fakkel brandend in de hand, toegerust om de wenken te volgen van hun Koning en Heer. De onzichtbare God dienen ten allen tijd, overal waar Hij hen roept, de Koning Christus bijstaan en doen zegevieren in de harten van de mensen, in huisgezin en maatschappelijk verkeer: ziehier het inhoudsvolle en werkelijk bereikbare ideaal, dat zulke zielen vermag voort te stuwen en te begeesteren. Ook hun leven ontvangt een bijzondere glans, ook aan hen worden eisen gesteld, harde eisen, offerend arbeiden naast vertrouwvol gebed. Zij weten voor Wie zij werken: de onzichtbare Vorst, die hen in menigvuldige gedaanten telkens en telkens tegemoet komt. Een priester moet ook de Christus tegemoet gaan; hij zal Hem voornamelijk erkennen als Hogepriester en Verlosser; een kloosterling zoekt evenzeer het gelaat van de Mensenzoon, doch hij herkent Hem het liefst als de Heilige der Heiligen, de enig Heilige; de maagden in de wereld begroeten Hem echter bij voorkeur als hun Heer en Aanvoerder, in wiens milde hand zij zich veilig weten als levende werktuigen voor de opbouw van Zijn koninkrijk. Doch ook aan deze opbouw arbeiden zij weer op een andere manier dan de priester dat bijvoorbeeld doet. Hun apostolaat ligt niet op het zielenterrein zelf: dit heeft de koning Zijn legeraanvoerders en keurtroepen toevertrouwd. Zij daarentegen moeten zich bewegen op het haast onzichtbare front dat gevormd wordt door duizendenderlei kleinigheden, doch waardoor de komst van het Godsrijk in de zielen zo weldadig en menskundig wordt voorbereid.

De H. Catharina v. Alexandrië, maagd en martelares.
Zij leefde in de vierde eeuw en wist vijftig heidense wijsgeren die haar strikvragen moesten stellen, te bekeren. Zij stierf de marteldood op een rad.

Zij sluiten zich meestal niet aaneen in welgeordende schaar; doch individueel, hier en daar en overal verspreid, moeten zij als echte mensenkinderen, wie niets van deze wereld vreemd is, arbeiden temidden van de mensen; hier door een goed woord, elders door een behulpzame welkome hand toe te steken, ginds door een eenvoudig, doch noodzakelijk materieel werk te verrichten. Steeds vertrouwend op de kracht van hun Koning, en met Hem innerlijk verenigd, werken zij vooral met menselijke mogelijkheden aan de opbouw van het Godsrijk; zó kunnen zij het best doordringen waar een priester dikwijls zelf niet verschijnen kan, en vermogen zij soms harten te bewegen die anders voor elke geestelijke beïnvloeding hermetisch gesloten zouden blijven. Een waarlijk zwoegend, offerend bestaan, dat zich afwikkelt in de trage eentonige gang van het dagelijks leven.

"Mijn leven", schreef Maggy Lekeux, een van deze Christus-volgelingen, "moet bestaan in het doen van zeer kleine dingen, maar met een groot hart".

Een leven dat ook zijn teleurstellingen en ontmoedigen kent, maar ook, mits zielkundig en in grote getrouwheid geleefd, zijn verborgen luister bezit, ongekende diepten ontsluiert. Want achter het veelvoud van al dat materiële werk glanst telkens weer opnieuw het gelaat van de Almachtige, de Heer en Koning, in wiens dienst zij strijden als onvermoeibare krijgers. Geen wonder dat zo'n levensstaat zijn zeer bijzondere ascese bezit. De deugden van een soldaat zijn bekend: mannelijke moed en dapperheid, stipte gehoorzaamheid en een onverbiddelijke trouw. Deze godszielen moeten daarom voortdurend waken en klaar staan op het appèl, een harnas dragen van stalen kracht, strijden in onthechting en tevens grote plooibaarheid.

Wie ziet niet in dat zo'n levensstaat bijzondere moeilijkheden en gevaren meebrengt, sterke, zeer sterke zielen veronderstelt? Een bovennatuurlijke voorzichtigheid is geboden, alvorens men besluiten wil tot het aanvaarden van deze levensstaat. Wij zouden in dit opzicht onze gedachten als volgt willen samenvatten. Als algemeen beginsel geldt steeds de diepe gedachte van Christus, door St. Paulus uitdrukkelijk beklemtoond: het maagdelijk leven is niet voor iedereen geschikt of ook zelfs mogelijk (Matt. 19, 22; I Kor. 7, 9). Wat nog scherper dient te worden toegepast op het maagdelijk leven "in de wereld".

Men moet nauwkeurig het persoonlijk karakter van de betrokken persoon

bestuderen, de rijpheid van zijn levensgroei en levensvisie, vooral onderzoekend de redenen die hem terughouden van het huwelijk, de motieven die aangebracht worden tegen het aanvaarden van de kloosterstaat. Vervolgens moet men oplettend de werking van de genade in zo'n ziel nagaan, de ingeving van God trachten te beluisteren en zorgvuldig te ontleden in haar menigvuldige uitingen en verschijnselen. Tenslotte lijkt ons het vaststellen van een proeftijd uiterst belangrijk; waar de Kerk voor de priesterlijke staat en het maagdelijk leven in het klooster uitdrukkelijk en met voorbedachte rade de zielen aan een dergelijke proef onderwerpt, lijkt ons een soortgelijk gebaar in het onderhavige geval geenszins misplaatst.

Verhouding tot de H. Kerk

Uit het bovenstaande blijkt ook de bijzondere verhouding van deze mensen tot de H. Kerk. Doordat zij geheel en al in dienst van Koning Christus staan en uit levensplicht zich wijden aan de uitbreiding en versteviging van diens rijk, bevinden zij zich zonder meer in dienst van de H. Kerk: het zichtbare Godsrijk op aarde. Christus' koningschap verdedigend, verdedigen zij tevens de H. Kerk. Zij zijn de trouwe kinderen die have en goed voor haar veil hebben, eigen leven gebruiken en verbruiken ter leniging van haar noden. De Kerk moet niet enkel naar binnen verdiept en gesteund worden; als uitwendige hiërarchisch georganiseerde gemeenschap heeft zij ook behoefte aan strijders, die haar onverschrokken verdedigen en beschermen naar buiten. In dit licht beschouwd, schittert dan ook in deze maagdelijke zielen meer dan bij de gewone gelovigen het sacrament van het H. Vormsel. Dit sacrament verhoogt de volmaaktheid en geestelijke rijpheid van een ziel: "In het vormsel ontvangt de mens als het ware een volmaakte leeftijd van het geestelijk leven," volmaaktheid, die haar uitdrukking vindt in het bijzonder merkteken dat dit sacrament in de ziel drukt: het merkteken van de strijder, waardoor men de kracht ontvangt in de meest moeilijke levensomstandigheden en aanvechtingen het geloof krachtdadig en mannelijk te belijden: "Wij worden gesterkt tot de strijd; de H. Geest wordt geschonken tot sterkte in de geestelijke strijd" (S. Th. III, q. 71, a. 1 en 4).

Deze geestelijke rijpheid, zich uitend in een onverschrokken moedig opkomen en zich geheel geven voor het H. Geloof, is juist de merkwaardige trek, eigen aan

De H. Gemma Galgani, 1878 - 1903, maagd en mystica.

deze godgewijden in de wereld. Ongetwijfeld, ook de gelovige, die zich in de huwelijkse staat bevindt, is getekend door het H. Vormsel; ook hij - wij zeiden het reeds - moet strijden voor het onmetelijke Godsrijk, doch zijn levensstaat zal hem bij voorkeur brengen tot een bewustere beleving van het huwelijkssacrament, en de daarin verborgen krachten. Ook de priester en kloosterling zijn door God ten strijde opgeroepen, ja, zij zijn krachtens hun priesterschap en roeping tot volmaakt leven bij uitstek de verdedigers van de Kerk; aanvoerders en leiders, die in naam van de Koning het bevel doorgeven, het leger stuwen en opwekken door hun moedig voorbeeld, de strijd onverschrokken aanvoeren. De ongehuwden door gelofte in de wereld levend, treden hen het meest helpend nabij; zij hebben zich inderdaad vrij gemaakt om als leken-apostelen overal heen te snellen op het geweldige arbeidsveld, om als mens onder de mensen in onderhorigheid aan de kerkelijke hiërarchie, tezamen met haar de zielen van hun talloze broeders te doordesemen en te bewerken. Zij groeien aldus uit tot edelmoedige medewerkers, die de apostelen bijstaan in de strijd voor het evangelie; hun namen staan opgetekend in het boek des levens (Fil. 4, 3). In het geestelijk leger, dat de H. Kerk als Bruid voor de Koning Christus onophoudelijk blijft oproepen, heeft derhalve iedere gedoopte zijn eigen plaats en taak. De gehuwden zorgen voor de aanwas van deze ontelbare schare; de priesters zijn de aangewezen leiders en aanvoerders; de kloosterlingen vormen de gesloten troepen, krachtig gewapend, onweerstaanbaar sterk; de maagden in de wereld zijn de stille verkenners, die overal verspreid, de voorposten bezet houden; zij vormen het vrijwilligerskorps.

AUTONOOM HUIS VAN NEDERLAND

Gerwen: **Eerw. Heer E. JACQMIN en Eerw. Heer R. SCHMITT**
St. Clemenskerk
Priorij St. Clemens, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen Tel: 040/283 45 05
Op zondag 11.30 uur Gezongen H. Mis 040/284 30 02
Fax: 040/283 45 55

Maastricht: **Kapel H. Theresia van Lisieux** (Bredestraat 2)
Op zondag 8.30 uur Gezongen H. Mis.

Den Haag: **Kapel O.L.V. van de Rozenkrans** (kerkschip);
Calandkade,tegenover nr. 160, 2521 AA Den Haag
Op zondag 10.30 uur Gezongen H. Mis. Tel: 070/389 65 60

Nijmegen: **Maria-kapel** (Berg en Dalseweg 208)
Op zondag 15.30 uur Gezongen H. Mis. Tel: 024/323 74 86

Stein: **Kapel van het Bitter Lijden** (Vaart 1)
3de zondag v.d. maand 17.00 uur Gezongen H. Mis

Voor HH. Missen op feest- en weekdagen, catechismus, geloofsuur, ziekencommunies en retraites: contact opnemen met de priorij.

Lijst met alle priorijen van de Priesterbroederschap St. Pius X (of met die van een bepaald land) verkrijgbaar St. Clemens priorij in Gerwen, of bij de priorij van het Allerheiligst Sacrament in Antwerpen.

AUTONOOM HUIS VAN BELGIE EN LUXEMBURG

Brussel: **E.H. B. LORBER - E.H. E. SIMONOT - E.H. P. LAMBILLIOTTE**
Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37, 1050 Brussel Tel. 02 / 550 00 20
Fax 02 / 550 00 29

Op zond. 7.45 uur H. Mis, 9.00 uur Gezongen H. Mis,
10.30 uur Hoogmis; 17.30 uur Vespers en Lof.
Door de week 7.15 uur of 18.30 uur H. Mis; Zaterdag H. Mis 8.00 uur
Donderdag: H. Mis en Heilig Uur om 18.00 uur.

R.K. basisschool (franstalig) **"Notre-Dame de la Sainte-Espérance"** (Ecole primaire)
inlichtingen bij de Christus Koning Priorij (zie hierboven)

Antwerpen: **E. H. J. VERLINDEN en E. H. C. de BEER**
Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23, 2018 Antwerpen Tel. 03 / 233 04 49
Fax. 03 / 234 21 69

Op zondag 7.30uur H. Mis, 10.00 uur Hoogmis;
maandag t/m vrijdag: 18.30 uur H. Mis; zaterdag 11.00 uur;
door de week uitstelling van het Allerheiligste van 17.00 u. tot 18.15 u.,
rozenhoedje om 17.45 uur; op zondag 17.00 uur rozenhoedje voor het uitgesteld Sacrament
Biechtgelegenheid: Zaterdag van 16.00 tot 17.00 uur, zondag van 9.00 tot 9.45 uur, anders op afspraak.

Gent: Sint-Amanduskapel, Kortrijksesteenweg 139, 9000 Gent
Tel. 03 / 233 04 49

Op zon- en feestdagen 10.00 uur Hoogmis (wijzigingen mogelijk).
Biechtgelegenheid: voor en na de H. Mis.

Namen: Saint-Aubain Kapel, Rue Delvaux 10, 5000 Namur. Tel. 02 / 550 00 20
Zon- en feestdagen 10.30 uur Gezongen H. Mis (wijzigingen mogelijk).

Quiévrain: Carmel du Sacré-Coeur Tel. 065 / 45 79 22
16, rue des Wagnons, 7380 Quiévrain
Aalmoezenier: Eerw. Heer Bruno RAVILLY Tel. 065 / 45 81 65
Op zond. 10.15 uur H. Mis. Door de week 8.00 uur H. Mis, zat.7.40 uur.

LUXEMBURG: Inlichtingen voor de uren van de H. Missen bij 02 / 550 00 20 of (352) 46 21 19.

RETRAITES voor 1998 (IN ANTWERPEN)

Heren:
(G. O. v.d. H. Ignatius) ma. t/m zat. 23 t/m 28 februari
(mariale retraite) ma. t/m zat. 23 t/m 28 maart
(G. O. v.d. H. Ignatius) ma. t/m zat. 20 t/m 25 juli

Dames:
(G. O. v.d. H. Ignatius) ma. t/m zat. 16 t/m 21 maart
(G. O. v.d. H. Ignatius) ma. t/m zat. 13 t/m 18 juli
(mariale retraite) ma. t/m zat. 5 t/m 10 oktober

Meldt u tijdig aan, om teleurstellingen te voorkomen.

BOEKEN:

CATECHISMUS van het Conilie van Trente, ofwel Romeinse Catechismus *f* 25

GOD MIJN VADER, Een eerste godsdienstboek, door pater Raphaël Niessner OSB, Hovine,Marquain 1987, 120 bladz. *f* 15

GOD HEEFT MIJ GEROEPEN, Handleiding voor Biecht en Communie, door pater Raphaël Niessner OSB, Hovine, Marquain, 1985, 120 bladz. *f* 15

CATECHISMUS ten gebruike van al de bisdommen van België, Mechelen 1954, heruitgave 1987. *f* 5

NEDERLANDSE CATECHISMUS, voor het bisdom 's Hertogenbosch, 1948, heruitgave 1984. *f* 15

DE GROOTHEDEN VAN DE H. AARTSENGEL MICHAEL, Meditaties ter ere van de hemelse prins der engelen, door N. Ricci; Lanaken 1986, 224 bldz. *f* 18

VASTENTIJD, door prelaat Robert Mäder, Nuenen, 1988, 48 bldz. *f* 2

AMBT EN PERSOON VAN SIMON PETRUS, predicatie door pater Franz Schmidberger, Nuenen, 1988, 26 bldz. *f* 2

DE H. MIS, een miskende schat, door de H. Leonardus van Porto Mauritio, Goirle 1989, 36 bladz. *f* 4

KORTE SAMENVATTING VAN DE VOORSCHRIFTEN VOOR HET CHRISTELIJK LEVEN, door kard. Mercier, 1912, herdruk Goirle 1989, 24 bladz. *f* 3

LEIDRAAD VOOR DE BIECHT, voor volwassenen, Goirle 1989, 34 bladz. *f* 6

DE TIJDBOMMEN VAN HET TWEEDE VATICAANS CONCILIE, door Pater F. Schmidberger, Goirle, 1990, 30 bladz. *f* 4

ECÔNE, PRIESTERS VOOR MORGEN, videocassette, 45 min. VHS, Ecône 1986 *f* 80

Alle boeken en de videocassette verkrijgbaar bij: Stichting St. Jozef, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen (Nederland). De prijzen zijn excl. verzendingskosten.

't Vertonen van de Heilige Lijkwade

Ondanks de brand die een gedeelte van de kathedraal van Turijn heeft verwoest, heeft de bisschoppelijke curie aangekondigd, dat het plechtig vertonen van de H. Lijkwade (de vierde keer in deze eeuw) hoogst waarschijnlijk zal plaats hebben in de periode van 18 april tot 14 juni 1998, nog altijd in de kathedraal.

Daar men een aanzienlijk toevloed van pelgrims kan verwachten, blijkt het noodzakelijk een bezichtigingsreis te organiseren voor de gelovigen van onze priorijen en kapellen.

De priorij San Carlo (Montalenghe) kan maximaal 40 personen ontvangen. Deze bevindt zich op ongeveer 40 km van Turijn, in de nabijheid van de snelwegen Milaan-Turijn en Aosta-Turijn, bij de afrit San Giorgio Canavese.

Tijdens het verblijf bestaat nog de mogelijkheid de verschillende plaatsen te bezoeken waaraan de herinnering aan de H. Lijkwade is verbonden, de heiligdommen van Piémont en de plaatsen waar vele heiligen geleefd hebben, speciaal de H. Johannes Bosco en de H. Dominicus Savio.

De priesters, religieuzen, gelovigen en bezoekers die gebruik willen maken van de gastvrijheid van de priorij wordt vriendelijk verzocht zich zo vroeg mogelijk met de priorij in verbinding te stellen, om een bevredigende organisatie van het verblijf voor allen mogelijk te maken.
(Men moet er rekening mee houden, z'n eigen slaapzak mee te brengen.)

Priorato San Carlo
Via Mazzini 19
10090 MONTALENGHE (TORINO)
tel: 0039 11 983 92 72
fax: 0039 11 983 94 86

INHOUD

Geachte Lezers
(pater E. Jacqmin)
2

Brief aan onze vrienden
en weldoeners nr. 53
3

Grenzen aan gehoorzaamheid
(dr. H.A.J.M. Lamers)
5

Jaarprogramma 1998
Priorij St. Clemens
11

Uit de geschriften van
de H. Petrus Canisius:
Levensregels voor onze geestelijke
vooruitgang
15

Ze hebben Hem ontroond
(uit het gelijknamige boek van
mgr. Lefebvre;
bijlage en slot)
16

De vierde levensstaat
(dr. C. van Lierde O.E.S.A.)
19

Adressen Nederland
22

Boeken / adressen
België en Luxemburg
23

Retraites 1998
23

't Vertonen van de H. Lijkwade
24